DARBININKAS

Vol. LXXVI, Nr. 2
Sausis - January 11, 1991

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

50 centų

Šiaurės molo švyturys Klaipėdoje. Klaipėda vėl prijungta prie Lietuvos 1923 sausio 15. Minėjimas New Yorke įvyks sausio 20 Kultūros Židinyje.

Savaitės įvykiai

JAV kariniai vadai ragino prezidentą George Bush atidėti karines operacijas prieš Iraką iki vasario pradžios ar net vidurio, nes pėstininkai nesą tinkamai pasirengę veiksmam, bet prezidentas pasiryžęs ilgiau nelaukti.

Irakas buvo pasišaukęs savo diplomatus iš prieš jį koalicijoj dalyvaujančių valstybių pasitarimam.

Sov. S-gos Liaudies atstovų kongresas pritarė prezidento Gorbačiovo pasiūlytam federacijos planui, bet nesutiko išmesti iš valstybės pavadinimo žodį "socialistinių". Šį planą turės patvirtinti atskiros respublikos, bet abejojama, ar visos respublikos tam pritars. Ypač nepalankiai žiūrima į gyventojų referendumą, kuriame turės teisę dalyvauti ir respublikų teritorijoj esanti kariuomenė.

Surinamo kariuomenės vadas plk. Ivan Groanoogst pašalino demokratiškai išrinktą prezidentą ir pats pasiskelbė krašto prezidentu.

Libano ministerių kabinetą sudarė Omar Karami, pakviesdamas į jį po lygų krikščionių ir mahometonų skaičių, bet krikščionių milicijos vadas Samir Geaugea atsisako jį pripažinti, nes kabineto daugumą sudarą Sirijos šalininkai.

Sov. S-gos Liaudies atstovų kongresas viceprezidentu patvirtino Gorbačiovo pasirinktą partijos centro komiteto sekretorių ir įsitikinusį komunistą Genadi Janajevą. Taip pat buvo nutarta praplėsti federacijos tarybą, įtraukiant į ją ir kai kurių autonominių sričių vadovus, ir ministerių kabineto narius padaryti atsakingus prezidentui, o ne ministeriui pirmininkui. Kongresas atmetė Gorbačiovo pasiūlytą Aukščiausią valstybės inspektoratą, arba prezidento policijos pajėgą jo įsakymų vykdymui prižiūrėti.

JAV prekyba su Kinija yra nuostolinga, nes Kinija parduoda JAV žymiai daugiau, kaip perka ir užtvindo JAV rinką pigiais gaminiais.

Popiežius Jonas Paulius II Kalėdų švenčių kalboj ragino Persijos įlankos krizę išspręsti taikingu būdu ir pareiškė, kad nepakeičiamos žmogaus ir tautų teisės ir laisvės turi būti respektuojamos. Jis taip pat ragino išspręsti Izraelio ir palestiniečių klausimą, pripažįstant abiejų pusių legalius pageidavimus.

Pagal Tarptautinio monetarinio fondo tyrimus Sov. S-gos gyventojų pragyvenimo lygis sudaro tik 0.1 amerikiečių lygio ir ateity dar mažėsiąs, jei nebus imtasi radikalių priemonių išlaisvinti kainas ir prekybą ir suprivatintos įmonės, kontroliuojami atlyginimai ir biudžeto deficitas.

Rusijos respublikos finansų ministeris Boris Fiodorovas pasitraukė iš pareigų, nes pagal jį respublikos vyriausybė yra užsiėmusi politine konfrontacija.

Hong Kongo vyriausybė susirūpino, kad Kinija, kuri pagal pasirašytą su Britanija sutartį tik 1997 m. perims kolonijos valdymą, jau dabar nuolat kišasi į kolonijos vidaus reikalus.

ESAME VALSTYBĖ SU NEPRIKLAUSOMYBĖS TEISE

Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos pirmininko prof. Vytauto Landsbergio kalba, pasakyta per Lietuvos televiziją 1990 metų gruodžio 31 d., prieš pat sutinkant Naujuosius 1991-uosius metus

Naujų Metų išvakarės — tai diena ir proga pažvelgti į praeitį ir ateitį.

Praeitis — 1990 metai — liks mūsų visų atmintyje, turbūt, visam gyvenimui. Prasidėjo jie nuo tokio nepamirštamo įvykio, kaip Gorbačiovo atvykimas į Lietuvą. Atvyko kaimyninės šalies vadovas — kaip jau tada pasakėme — atvyko pamokyti ir sau naudingo atsakymo gauti. Pamokymas buvo su pagąsdinimais ir su pagraudenimais, o atsakymas — veikiau netikėtas, ne pagal tarnų informaciją. Tai Jūs, gerbiamieji, atsakėte ir aiškiau, ir įspūdingiau nei bet kurie tada esami ar būsimi deputatai. Po to išrinkote deputatus, pasiryžusius atkurti Lietuvos nepriklausomybę. Ir jie tą padarė.

Priėmėme Kovo 11-ąją keletą labai svarbių įstatyminių aktų, susijusių vienas su kitu iki pat laikinosios Konstitucijos, pagal kurią ir gyvename. Ir žinome, kad Lietuvoje neveikia jokia kita Konstitucija, jokie kiti įstatymai, tik Lietuvos įstatymai. Dabar rengiame naują Konstituciją. Galbūt jau pasavarį jos principus galėsime Jums paskelbti.

Lietuvos Nepriklausomybė. Kas tai?

Kovo 11-oji iš tikrųjų paliko mūsų svarbiausioji 1990-ųjų metų diena, ir dar metų metams į priekį. Tada buvo peržengtas barjeras, peržengta riba su visokiais bauginimais ir perspėjimais. Riba, kai atkuriama Lietuvos Nepriklausomybė. Ir labai didelėje erdvėje jau naudojamės Nepriklausomybe, nors gal ne kasdieną tą pastebime arba greit įpratome. Nuo tikėjimo iki tarptautinės politikos, nuo švietimo iki policijos veiklos lemia mūsų sprendimai, nutarimai — iš niekur neklausiant leidimo ar patarimo — ką ir kaip mes turime nuspręsti. Pagal juos gyvename ir gyvensime.

Einame į savus tarptautiškai veikiančius pašto ženklus, savus pinigus, įsivesime lietuviškus pasus, kuriame vienokias ar kitokias atstovybes pasaulyje, sudarinėjame sutartis. Ateis laikas ir sudarysime pagrindinę santykių sureguliavimo sutartį su Sovietų Sąjunga.

Kovo 11-oji padarė labai aiškią padėtį, primirštus dalykus padėjo ant stalo ir mums, ir jiems, ir pasauliui. Mes esame valstybė su savo Nepriklausomybės teise ir teisėtu veržimusi ją įgyvendinti. O kas priešinasi tai teisei, kas trukdo ją įgyvendinti, nors būtų ir labai didelis ir galingas — tas yra neteisus, tas yra galų gale, Stalino ir Hitlerio darbų tęsėjas.

Ne mes esame kažkokie atsiskyrėliai, keičiantys tvarką, o anie yra užgrobėjai — tie, kurie mus užgrobė ir yra pakeitę, sugriovę tvarką, sukūrę neteisybę. Tai dabar visiškai ir visiems aišku. Ir todėl bet koks grasinamas prezidentinis valdymas būtų mums joks prezidentinis valdymas. Mes tą žinome ir pasakome taip pat labai aiškiai. Jeigu kas nors tokio įvyktų, tai būtų kitos valstybės prievarta, okupacija, atvira okupacinės valdžios forma ir nieko daugiau. Ir tas aiškumas varžo pakeltą ranką, jis yra mūsų ginklas kovoje už teisybę.

Jūs matote, girdite: tvarkomės kaip valstybė, pamažu kurdami savo muitinių sistemą, priimdami atitinkamus įstatymus, netrukus priiminėsime savarankišką Lietuvos Valstybės biudžetą, turėsime išmokti gyventi pagal savo uždarbius, susiplanuoti išlaidas, peržiūrėti ir skaičiuoti savo valstybės piniginę. Vargu, ar kas norėtų vėl prašytis į svetimą piniginę, kad ir daug didesnę, bet ten belieka tik paskęsti, paskandinti savo sprendimų valią ir piliečių, ir valstybės atsakomybę. To nedarysime.

Pagrindinės ekonominės permainos, kurios ateina — tai ūkis, pirmiausia žemės ūkis, kuris daug kam rūpi. Nuo pat Aukščiausiosios Tarybos galvojame, kokia jo ateitis, ir, kaip juo bus grindžiama Lietuva. Ir rūpi kievienam su juo susijusiam žmogui. Kaip jis tvarkysis be dirbtinių dotacijų, kad būtų pelningas, be bizūno ir saldainių, o pagal gabumą, darbą ir pasirinkimą.

Artėja to apsisprendimo metas — žemės ūkio reformos metas. Reikia ją daryti — su tuo sutinka visi, o kaip — be didelių sukrėtimų — tarkimės, kaip tai padaryti. Vėl gi nepanašu, kad kas nors siūlytų palikti, kaip buvę — šelpti tuos, kurie nesusitvarko, prageria, išsinešioja taip vadinamą "subendrintą" turtą ir stumia gyvenimą be atsakomybės.

Pramonėje pasigirdo bendrovės, akcijos. Ir čia turime išeiti iš priklausomybės nuo kaimyno, bent jau turėti ryšius ir atramą daugelyje šalių. Turime išeiti iš tos priklausomybės, kuri taip greit virsta ir politine priklausomybe.

Ką tik priėmėme investicijų įstatymą, kuris leis reguliuoti užsienio kapitalo atėjimą. Tai mūsų ekonominės reformos labai svarbi dalis, o užsienio kapitalas, kuris domisi Lietuva, tai

(nukelta į 2 psl.)

KEIČIASI LAIKAI, KEIČIASI IR DARBAI

— Apie religinį ir pastoracinį gyvenimą dabartinėje Lietuvoje —

Pastarųjų metų permainos mūsų tautos politiniame, ekonominiame ir socialiniame gyvenime atvėrė iki šiol neturėtas galimybes ir pastoracinėje veikloje. Į katalikų Bažnyčią nukrypo daugelio žvilgsniai: ką ji duos, kuo prisidės prie dvasinio tautos atgimimo? Ir atsakyti turime ne tik gražiais žodžiais, bet darbais.

Kokia kryptimi turėtų būti sutelktos stipriausios jėgos? Kokią veiklos sritį laikau šiuo metu svarbiausia? — Tai visuomenės evangelizacija.

Daug metų, sunkiomis pogrindžio sąlygomis, mūsų jaunajai kartai buvo perteikiamas tėvų tikėjimo kraitis. Ne kartą, rizikuodami savo laisve, kunigai, seselės vienuolės, uolūs pasauliečiai katechetai mokydavo vaikus, jaunimą pagrindinių tikėjimo tiesų, paruošdavo susitikti su Viešpačiu Atgailos ir Eucharistijos Sakramentuose. Bet jų darbas dažnai neatnešdavo laukiamų vaisių.

Religijai priešiška aplinka mokyklose, kasdienio gyvenimo rūpesčiai, tėvų religinis abejingumas, ar net priešiškumas neleisdavo normaliai augti ir vystytis vos išdygusiam tikėjimo daigeliui, jį nustelbdavo. Religinis gyvenimas, uždarytas tarp keturių bažnyčios sienų, duso ir merdėjo, beveik neišsiliedamas gaivinančia srove į aplinką, ją perkeisdamas, sudvasindamas.

Net ir tikinčiųjų tarpe atsirado klaidinga tikėjimo, religinio gyvenimo samprata.

Ne vienas pasako: aš Dievą tikiu, bet davatka būti nenoriu. Užtenka, kad per didžiąsias šventes bažnyčioje apsilankau, vaikus "privedu" prie sakramentų. Daugelio religinis gyvenimas ir apsiribodavo šių pareigų atlikimu.

Šiuo metu, kai Bažnyčia gali laisvai kalbėti ir veikti, iškilo nepaprastai svarbus ir atsakingas uždavinys: parodyti, kad religija, katalikų tikėjimas nėra antraeilis priedas prie mūsų kasdienio gyvenimo, bet pagrindas, ant kurio šis gyvenimas turi būti atstatomas. Dievas ne kažkur toli, bet Dievas mūsų tarpe. Dievas mumyse, kaip Tėvas, Kūrėjas ir viso mūsų gyvenimo Palaikytojas, su kuriuo mus sieja intymiausi, asmeniški meilės ir pasišventimo ryšiai.

Pagaliau, mes visi esame Dievo tauta, jo šeima, todėl privalome vienas kitą mylėti, vienas kitu rūpintis. Eiti į Dievą, su juo gyventi, jį parodyti kitiems — tokia dabartinė kiekvieno sąmoningo kataliko, dvasiškio ar pasauliečio, pareiga.

Šią misiją jau antri metai vykdome dėstydami tikybą bendrojo lavinimo mokyklose. Praėjusiais metais buvo pirmieji bandymai.

Šiuos mokslo metus pradėjome labiau organizuotai. Ypatingai džiugina, kad į šį darbą įsijungė nemažas būrys pasauliečių. Vilkaviškio vyskupijoje daugiau kaip du šimtai žmonių baigė teologinius — katachetinius kursus, atėjo į talką savo dvasios vadams. Jie labai uoliai ruošėsi šiam darbui ir pasiaukojančiai dirba. Netrūksta ryžto, noro, bet stinga patirties.

Esame dėkingi iš Punsko atvykusiai lietuvaitei Aurelijai Pečiulytei, kuri su mūsų vyskupijos kunigais, tikybos mokytojais dalijosi katechetinio darbo patirtimi, vedė parodomąsias pamokas. Labai vertingomis pastabomis su tikybos mokytojais pasidalijo viešnia iš Amerikos, sesuo vienuolė Ignė Marijošiūtė.

Taip pat dėkojame užsienyje gyvenantiems lietuviams, kurie mus remia religine literatūra. Nuoširdžiai dėkojame Austrijos katalikams už brangią dovaną — Naujojo Testamento leidinį lietuvių kalba. Kol kas labai jaučiame didelį vaizdinių ir techninių mokymo priemonių stygių, kurį

(nukelta į 2 psl.)

Klaipėdos krašto atvadavimo komitetas. Iš k. sėdi: V. Šaulinskas, L. Lebartas, M. Jankus — pirm., J. Vanagaitis. Stovi: St. Darius, A. Ivaškevičius — abu iš JAV, A. Marcinkevičius-Mantautas, miręs Bostone, J. Pronskas, miręs Chicagoje. Nuotraukoje šviesiomis raidėmis įrašyta: Vyr. Maž. Liet. Gelbėjimo Komitetas ir jo bendradarbiai 1923.I.9 d. Šilutė.

LOS ANGELES LIETUVIAI VĖL PIRMIEJI ŠALPOS REIKALAMS

Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai Šv. Kazimiero lietuvių parapija Los Angeles, Calif., šiemet ir vėl pasiekė laisvojo pasaulio lietuvių parapijų tarpe dosnumo rekordą. Lietuvai šelpti suaukota 18,075 dol.

Kalėdų švenčių metu parapiečiai ne tik gausiai lankėsi savo lietuviškoje bažnyčioje, bet ir jos išlaikymui gausiai aukojo. 1990 m. kalėdinė rinkliava — 24,781 dol.

(nukelta į 4 psl.)

SVARBU IR SKUBU!

Sovietų militarinis ir ekonominis spaudimas prieš Lietuvą stiprėja. Kviečiame visuomenę sustiprinti ir mūsų spaudimą senatoriams Atstovų Rūmų nariams, ir prez. Bush. Kviečiame skambinti ir rašyti. Reikia prašyti, kad prezidentas Bush perspėtų Gorbačiovą, kad vis didėjanti Kremliaus agresija prieš Lietuvą yra priešinga JAV politikai, ir ši Kremliaus agresija kenkia JAV-Sovietų santykiams. Angliškas tekstas galėtų būti toks:

"Soviet military and economic agression against Lithuania is growing. I urge you to warn Mr. Gorbachev that such action will haves a detrimental impact on US-USSR relations."

Galima skambinti 1-800-257-4900. Prašyti operator No. 9798. Nieko kalbėti nereikia. Atitinkama žinia jau įrašyta juostoje.

Galima telegramą siųsti: Pres. George Bush, The White House, Washington, D. C. 20500.

Galima skambinti į Baltuosius Rūmus 202 456 - 1414 arba 202 456 - 7639.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS NEW YORKO IR NEW JERSEY APYGARDŲ VALDYBOS

Lietuvos partizanų palaikų perlaidojimas Rietave 1990 spalio 14. Nuotr. Vlado Gaudiešiaus

ĮVYKIAI LIETUVOJE

— **Vilniaus miesto apklausos** duomenis sausio 4 pranešė Vilniaus radijas. Iš 600,000 Vilniaus gyventojų maždaug pusė yra lietuvių. Iš visų Vilniaus gyventojų, t.y., įskaitant ir nelietuvius, 66% pasisakė, kad nenori, kad Lietuva pasirašytų sąjunginę sutartį su Maskva. 23% pasisakė, kad norėtų jog Lietuva tokią sutartį pasirašytų. Sąjunginės sutarties pasirašymą daugiausiai remia baltarusiai. Lietuvių 88% pasisako prieš sutarties su Maskva pasirašymą. Lenkų prieš tokios sutarties pasirašymą pasisako 45%, o rusų 43%.

— **Gyventojų apklausa,** kaip praneša Vilniaus radijas sausio 4, rodo, kad beveik pusė Vilniaus gyventojų nepalaiko jokių politinių jėgų, kaip, pav., partijų. Tarp palaikomų judėjimų pirmoje eilėje yra Sąjūdis — 16%, toliau socialdemokratai 7%, demokratinio darbo partija (buvusi LKP) — 6%, Nepriklausomybės partija 4%, Tarybų Sąjungos Komunistų partija 2%, Jedinstvo 2%.

— **Naujos maisto normos** Vilniuje paskelbtos sausio 2. Pagal maisto korteles dabar vienas asmuo galės įsigyti per mėnesį 400 gramų sviesto, (t.y., maždaug vieną svarą), 10 kiaušinių, 1 kg cukraus, 1 kg kruopų. Suaugusiems skiriama 6 pokeliai cigarečių ir 1 puslitris degtinės arba butelis šampano ar vyno. Per ketvirtį metų vienam asmeniui skiriama 2 kg miltų, pusė litro saulėgražų aliejaus, pusė kilogramo makaronų ir vienas kilogramas druskos. Ir toliau normuojamos skalbimo priemonės bei muilas. Pagal korteles bus pardavinėjamos ir pramoninės prekės — kojinės, audiniai, rankšluoščiai...

— **Lietuvos kamerinis orkestras,** kuriam diriguoja S. Sondeckis, paminėjo 30 metų veiklos sukaktį. Tenykštė spauda rašo, kad orkestro meninis lygis aukštas. Puikiai buvo atliktas Vivaldi kūrinys *Stabat Mater* su soliste L. Domeikaite ir P. Bigelio chору. Kamerinio kūrinio paskelbtą konkursą laimėjo Teisutis Makačinas su *Simfonia giocosa (Linksmoji simfonija)*. Jam dirigentas S. Sondeckis įteikė orkestro 1000 rublių premiją.

— **Rašytojo Mariaus Katiliškio** mirties dešimtmetį Gruzdžiuose paminint, buvo atidengta memorialinė lenta prie namo, kuriame jis gimė.

— **Lietuvos Vidaus reikalų ministerija** nuo 1991 metų pradžios perėmė kalėjimų apsaugą. Anksčiau tuo rūpinosi tarybinė kariuomenė.

— **Kauno šeštajame** forte atstatytas ir pašventintas kryžius "Taika žemėje". Kryžių Petrašiūnų parapijos žmonės pastatė birželio 14 vietoje sovietinio tanko, bet piktadariai gruodžio 4 jį nupjovę paslėpė. Naują metalinį kryžių per kelias dienas pagamino "Statybininko" darbininkai, o jį pašventino kun. Albinas Graužinis.

— **Kazimiera Prunskienė,** Lietuvos premjerė, sausio 3 nusiuntė telegramą Sovietų Sąjungos ministrų tarybai. Ten sakoma, kad Lietuva iš Sovietų Sąjungos nėra gavusi lėšų ir todėl neskirs pinigų Tarybinių institucijų Lietuvoje išlaikymui. Iš Tarybų Sąjungos biudžeto dar negauta lėšų šių metų išlaidoms dėl Tarybų Sąjungos gynybos bei vidaus reikalų ministerijų, saugumo komiteto, Tarybų Sąjungos prokuratūros ir kitų Tarybų Sąjungos institucijų Lietuvoje išlaikymui. Šias išlaidas bus galima finansuoti tik gavus lėšų iš Tarybų Sąjungos biudžeto.

— **Maskvoje** sausio 3 buvo svarstomos sovietinių respublikų ekonominio susitarimo problemos. Pirmininkavo Gorbačiovas. Dalyvavo sovietinių respublikų vadovai. Posėdyje dalyvavo ir kalbėjo Lietuvos respublikos vyriausybės nuolatinis atstovas Maskvoje Egidijus Bičkauskas. Pasak jo, nebuvo pasirašyta jokio dokumento, tačiau visos respublikų vadovybės iš esmės palaiko pasiūlytą projektą, kuris veda į sąjunginę sutartį. Bačkauskas pareiškė, kad Lietuva šios sutarties nepasirašys. Jo pareiškimas nesulaukė kokios ypatingos reakcijos. Bičkauskas vėliau pareiškė, kad Lietuva siekia dvišalio susitarimo tarp Tarybų Sąjungos ir Lietuvos, ir nenori sudaryti įspūdžio, kad Lietuva yra Tarybų Sąjungos dalis. Bičkausko dalyvavimas šiame posėdyje Maskvos buvo propaguojamas kaip tarybinės Lietuvos atstovo oficialus dalyvavimas. Šį Maskvos propagandos burbulą kartojo ir JAV spauda bei TV, įskaitant ir *NYT*, kad ten esą dalyvavę visos 15 sovietinių respublikų, į jų tarpą įrikiuojant ir Lietuvą.

— Rublio vertė Lietuvoje pastoviai krenta. Neapsimoka rublių laikyti banke, nes infliacija daug didesnė už procentus, kurie užauga banke. Žmonės susirūpinę, kad nuo Naujų metų pakilsiančios viskam kainos. Vis labiau didėja vadinamos "tvirtos valiutos" — dolerių ir kt. pareikalavimas. Auga nauja kategorija biznierių — valiutos pirklių ir pardavinėtojų. Norėdami užkirsti kelią juodajai rinkai, bankai pradėjo supirkinėti užsienio valiutą iš Lietuvos gyventojų ir užsienio piliečių. Populiariausia valiuta Lietuvoje — JAV ir Kanados doleriai ir Vokietijos markės. Už JAV dol. Lietuvos bankai dabar moka 18 rublių, kas yra mažiau nei juodoj rinkoj, bet jau netoli realios vertės santykio. Juodoj rinkoj dabar už vieną dol. galima gauti 25 - 30 rublių.

— **Alytaus avalynės parduotuvėje,** nesusitvarkydami su įšėlusia pirkėjų minia, milicijos darbuotojai buvo priversti panaudoti ašarines dujas.

ESAME VALSTYBĖ

(atkelta iš 1 psl.)

ir naujos darbo vietos, ir tokia gamyba, kurią patys pasirinksime, ir kuri yra siūloma. Jai reikės daugiau rankų ir proto, mažiau išvežamų žaliavų ir ji neterš gamtos. Tai irgi mūsų ateities, gyvenimo būtinybė.

Matome sunkumus, matome problemas. Gali mums grėsti nedarbas net ir tyčia sukeliamas. Dar gali mums problemų sukelti kainų pasikeitimai, kainų padidėjimai. Šita antroji problema, kurią dabar visi svarstom — nuo Aukščiausiosios Tarybos iki kiekvienos šeimos — ji turi būti sprendžiama tose ribose, kuriose neišvengiama keisti kainas, leisti joms kilti kartu reguliuojant užmokestį, pensiją, galimybę žmogui užsidirbti, arba apsaugant tą, kuris jau negali užsidirbti.

Aukščiausioji Taryba vakar paskutiniuoju nutarimu ir priėmė tokį dokumentą, kuriuo nutaria nustatyti, kad "neparuošus ir nepriėmus gyventojų nuostolių kompensavimo sistemos, kainų reforma atidėtina". Tą turėsime spręsti kartu su Vyriausybe, kuri ir vykdo kainų politiką, kad nebūtų kokios klaidos, kokio paskubėjimo.

Ko norėčiau Jums palinkėti Naujiems Metams?

Dvasios ramybės, sutarimo ir pasitikėjimo. Nesipešti, jeigu galima nesipešti tarpusavyje, ypač dėl naudos. Jeigu galima — atsižvelgti į tuos atvejus, kada vieno nauda susijusi su kito skriauda. Labai pagalvoti, kokios galimybės būtų susitarti, kad kuo darniau eitume į mūsų laisvą ateitį. Ir norėčiau palinkėti visiems, kurie tiek daug kalbam, ginčijamės, svarstome politiką — visokią, didelę ir mažą — nepamesti kelio dėl takelio. Kažkur yra labai teisingai pasiūlęs, neprisimenu, kuris iš bičiulių deputatų, kad, kai delegacija važiuos tikrų derybų į Maskvą, kiekvienas pasiimtų po saujelę smėlio nuo Stanislovo Žemaičio kapo.. Kad nepamirštume, kokia yra Laisvės ir Nepriklausomybės kaina. Ir tą saujelę tikrą arba įsivaizduojamą, turėtume visi nešiotis prie širdies. Kad primintų, kur mūsų pagrindinis kelias į laisvę, ir apsaugotų nuo pelkių ir klystkelių.

Savaitės įvykiai

JAV gyventojų skaičius balandžio 1 pasiekė 249.6 mil.

Sov. S-ga atidarė savo konsulatą Jeruzalėj.

Sov. S-gos ministerį pirmininką Nikolai Ryžkovą ištiko širdies smūgis.

Rusijos Aukšč. taryba nutarė sumažinti jos sąjungai mokamus mokesčius beveik 90 proc. ir sugriovė visą nuo naujųjų metų turėjusį pradėti veikti sąjungos biudžetą. Sov. S-gos biudžetui ji paskyrė tik 23.4 bil. rb. arba mažiau kaip 0.1 sąjungos biudžeto.

Izraelio kraštutinių ortodoksų vadovaujantis rabinas Eliezer Schach pareiškė, kad holokaustas buvo Dievo bausmė už nesilaikymą Šabo ir kiaulienos valgymą. Žydų tarpe šis pareiškimas sukėlė didelį susijaudinimą.

Pirmasis Sov. S-gos Liaudies atstovų kongresas teikė daug vilčių, kad kraštas bus sudemokratintas, bet ketvirtasis kongresas parodė, kad vėl grįžtama į konservatyvizmą, kurio pagrindiniai rėmėjai yra partija, kariniai-pramoniniai sluoksniai ir KGB.

Sovietų Sąjungos vadai patikino prezidentą Bush, kad Sov. S-gos bendradarbiavimas Persijos įlankos krizei pašalinti ir pilietinėm kovom Kambodijoj ir Salvadore užbaigti bus ir toliau vykdomas.

Sov. S-gos pasibaigusio ketvirto Liaudies atstovų kongreso opozicija tvirtina, kad antrojo balsavimo viceprezidentui išrinkti duomenys buvo suklastoti, nes buvo suskaičiuota dviem balsais daugiau, kaip iš tikrųjų turėjo būti.

KEIČIASI LAIKAI

(atkelta iš 1 psl.)

Dievui ir geriems žmonėms padedant, tikimės įveikti. Trūksta gerų, šiuolaikinių tikybos vadovėlių.

Mūsų brolių pasauliečių katalikų iniciatyvos ir entuziazmo dėka šį tą išleidžiame ir Lietuvoje. Tikimės ilgainiui turėti savo spaustuvę, kurioje galėtume spausdinti reikalingiausią literatūrą. Gražiai bendradarbiaujame su katalikių moterų sambūriu "Caritas". Stengiamės įsiklausyti į jų pasiūlymus.

Svarbiausius tikybos mokymo klausimus aptariame vyskupijos kunigų taryboje. Buvome sukvietę visos vyskupijos kunigus pasitarti šiais klausimais, numatyti darbo mokyklose konkrečias gaires. Aktualiausius pastoracinio darbo klausimus svarstome dekanalinėse konferencijose, kunigų susikaupimų metu.

Marijampolėje, kuri nuo seno garsi katalikiškos veiklos tradicijomis, ruošiamės įkurti krikščioniškos kultūros centrą. Čia jau veikia religinio meno institutas, Č. Sasnausko muzikos mokykla ir to paties vardo profesionalus choras. Apie pusantro šimto žmonių pradėjo trimetines teologijos studijas, gilinasi į savo tikėjimą, siekia jį padaryti savo gyvenimo atrama, įgytomis žiniomis pasidalyti su jaunąja karta. Vienoje Marijampolės mokykloje sustiprintas tikybos dėstymas. Ši mokykla ilgainiui turėtų peraugti į katalikišką mokyklą.

Labai platus katalikiškų organizacijų: ateitininkų, skautų, moterų sambūrio "Caritas", M. Valančiaus blaivystės sąjūdžio darbo baras. Turime ir šio darbo entuziastų, kurie, negailėdami laiko ir jėgų, stengiasi puoselėti gražius, taurius krikščioniškus papročius, rūpinasi beglobiais vaikais, senelėais, invalidais.

Vysk. J. Žemaitis,
Vilkaviškio vyskupijos
apaštalinis administratorius

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S, St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klijentais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM 90.5 Worcester, MASS. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501, T. 508 753 - 7232.

NEW YORK – NEW JERSEY – Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 -10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428 - 4552. FAX 718 769 - 3302.

KOLODNY & KOLODNY: Virginija Kolodny, Lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomavimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK – "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 v. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba, iš tos pačios stoties girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 v. popiet. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753 - 5636.

Remkime
TAUTOS FONDĄ

ir padėkime finansuoti ELTA biuletenių leidimą šešiomis kalbomis. Jie pasiekia laisvąjį pasaulį, informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės Iždo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių (IRS Tax Exempt No. 51-0172223). Aukas siųsti adresu:

Tautos Fondas,
Lithuanian National Foundation, Inc.,
P.O. Box 21073,
Woodhaven, N.Y. 11421.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — — GAUSI PARODŲ SALĖ

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD. BROOKLYN, N.Y. 11207

Editorial Office 718 827-1352
Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360
Second Class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year $20.00. Single Copy 50 cents

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207
ISSN 0011-6637

— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Kartu su Klaipėda

Sausio mėnuo mums atneša neužmirštamą dieną, kai 1923 sausio 15 sukilėliai išvadavo Klaipėdos kraštą ir jį prijungė prie Lietuvos. Po šimtmečių vergijos tada į Klaipėdą grįžo pilnutinis lietuviškas gyvenimas.

Klaipėda, lietuvių statyta ir vokiečių griauta pilis ir vėl atstatyta, visada pasiliks švyturiu, kuris mums rodo kelią tas žemes, kurias smurtu ir jėga atėmė vokiečių ordinas.

Ten įsitvirtinęs, norėjo užkariauti visą Lietuvą. Labiausiai spaudė ir naikino žemaičius. Tą Lietuvos kampelį nėt dvi vokiečių ordinų galybės nuolat ir nuolat spaudė. Tie ordinai buvo: kalavijuočių — šiaurėje, Latvijoje, o kryžiuočių — vakaruose, Prūsų žemėse, įsitvirtinę.

Tie ordinai norėjo susijungti, eidami pajūriu, kad lyg replėmis galėtų spausti žemaičius, kad uždarytų lietuviams kelią prie jūros. Tą susijungimo kelią ir gynė lietuviška Klaipėdos pilis. Todėl ją ir reikėjo nugriauti. Bet žemaičiai parodė savo tvirtybę, atstatė pilį ir budriai saugojo pajūrio kelią. Pilies neišsaugojo, Klaipėdą užėmė ordinas, bet žemaičiai išsaugojo priėjimą prie jūros. Tiedu vokiečių karingi ordinai niekada pajūrio keliu nesusijungė.

Vėliau išblėso jų militarinė galybė. Pirmas išblėso kalavijuočių ordinas. Uolus Marijos garbintojas perėjo į protestantus. Išblėso jo karinė galybė, bet jis pasiliko įsitvirtinęs Prūsijos žemėse.

Nuo 1422 metų, kai buvo pasirašyta Melno ežero taikos sutartis, įsigaliojo sienos. Tada ir Klaipėdos kraštas buvo atiduotas ordinui. Tai buvo Vytauto Didžiojo laikai. Tos sienos ir nesikeitė 500 metų.

Vytautas sukūrė didelę Lietuvos valstybę, išplėsdamas ją į Rytus, prijungdamas slaviškus plotus, bet jis neišvadavo Prūsijos, o prūsai buvo lietuvių broliai, priklausę tai pačiai aisčių šeimai.

Istorijos vyksmas yra labai sudėtingas. Lengva dabar priekaištauti. Vargu galima tiksliai viską išaiškinti, kas tada taip nulėmė Vytauto politiką. Taip nauji vergijos šimtmečiai užgožė Prūsijos žemes. Atėjo marai, badai, ir senieji prūsai buvo išnaikinti arba jie patys išmirė. Į jų vietas kėlėsi vokiečiai kolonistai, buvo kviečiami žmonės ir iš Lietuvos. Jie Prūsijoje įsikūrė 16 amžiuje ir anksčiau, kalbėjo ta pačia suvalkiečių tarme. Atrodo, kad vėl kraštas buvo lietuviškas. Didesnė to krašto dalis buvo lietuviška, ypač už Nemuno baseino.

Ten pirmiausia buvo pasirūpinta lietuviška knyga. Taip Karaliaučiuje 1547 buvo išspausdinta pirmoji lietuviška knyga — Martyno Mažvydo katekizmas. Ir nuo tada iš tos lietuviškos Prūsijos sklido šviesa į Lietuvą. Ten išaugo ir Kristijonas Donelaitis, pirmasis lietuvių literatūros klasikas. Ten buvo ir Liudvikas Rėza, profesorius, lietuviškų dainų rinkėjas. Toje Mažojoje Lietuvoje vokiečiai kalbininkai išmoko lietuviškai ir visam pasauliui išgarsino lietuvių kalbą.

Tamsiausiais mūsų istorijos laikais, 19 amžiaus antroje pusėje, iš Tilžės ir kitų Mažosios Lietuvos miestų sklido spausdintas žodis į Lietuvą. Iš ten sklido *Aušra* ir prikėlė visą tautą būti lietuviais.

Ten kiekvienas miestas, kiekvienas upelis, ežeras liudija didelę praeitį, sunkias kovas dėl laisvės, liudija jaunosios Lietuvos veržimąsi į tautinį sąmoningumą. Ir toje kelionėje mums daug padėjo Mažosios Lietuvos lietuviai.

Sustiprėję kaip vieninga tauta, jau Pirmojo pasaulinio karo metu pareiškėme, kad būtų sujungtos visos lietuviškos žemės ir su Tilže ir su Karaliaučiumi į vieną lietuvišką valstybę.

Tas sujungimas ir prasidėjo 1923 metais. Dabar visi lietuviai, kur jie bebūtų, ką jie bedarytų, turi atgaivinti visą mums taip brangią Mažąją Lietuvą. Jos niekada neužmiršime!

IŠ BALTŲ LYGOS VEIKLOS

Talkinkime Lietuvai pavojaus metu

Kremliaus įtūžimas prieš Baltijos valstybes nuolat auga. KGB viršininko, krašto apsaugos ministro ir paties Gorbačiovo grasinimams paremti sovietai į Lietuvą gabena šarvuočius. Ignalinoje formuoja vadinamą, "vidaus saugumo" diviziją, Klaipėdoje teisiškai įvedė karo stovį, organizuoja provokacijas, kaip Stalinas 1940. Baltijos valstybės rimtame pavojuje, ir mes, laisvieji lietuviai, latviai ir estai, neturime moralinės teisės tylėti. Reikalaukime iš prezidento Bush (Kanadoje — min. pirm. Mulroney), kad įspėtų Gorbačiovą, jog Amerika ir Vakarų demokratijos netoleruos naujos sovietų agresijos prieš Baltijos valstybes.

Baltų Laisvės lyga yra paruošusi telegramos prezidentui tekstą. Telegramą galima perduoti, skambinant Western Union "hot line" 1-800-257-4900 ir tada prašyti "operator 9798". Jūsų vardu telegrama prezidentui bus pasiųsta, o sąskaita bus pridėta prie bendrosios Jūsų telefono sąskaitos.

Padarykime tai šiandien ir tūkstančiais telegramų užverskime Baltuosius Rūmus.

Susitikimas su kongresmanu Cox

Gruodžio 21 Baltų Laisvės lygos delegacija dviejų valandų pokalbiui susitiko su kongresmanu Christopher Cox jo distrikto Kalifornijoje įstaigoje painformuoti jį apie naujausius įvykius Lietuvoje ir prašyti jo paramos Lygos uždaviniams vykdyti.

Šiuo metu Lyga pramačiusi tris uždavinius:

1. Suorganizuoti kongresinius apklausinėjimus (Congressional Hearings) išsiaiškinti Amerikos politikai Baltijos valstybių klausimu. Delegacija kongresmanui pareiškė nepasitenkinimą dėl vedamos politikos miglotumo, kada vyriausybė vis stengiasi pravingiuoti pro pusę šimtmečio duotus pažadus paremti Baltijos valstybių žmonių pastangas atstatyti jėga išplėštas nepriklausomybes. Pagal tarptautinę teisę, Baltijos valstybių okupacija niekuo nesiskiria nuo Kuvaito okupacijos.

Lyga šiam uždaviniui vykdyti tikisi susilaukti artimo bendradarbiavimo iš centrinių baltų organizacijų, o pasisekimui užtikrinti angažuoja įtakingą teisininkų firmą Williams & Jensen Washingtone.

2. Išrūpinti Lietuvai, Latvijai ir Estijai tiesiogiai teikiamą humanitarinę pagalbą, kurios dėl tam tikrų priežasčių buvusiame kongrese gauti nepasisekė.

3. Su Amerikos vyriausybės intervencija atgauti Amerikos ir kitiems Vakarų žurnalistams teisę laisvai lankytis Baltijos šalyse.

Baltų Laisvės lygos įsitikinimu, kongresiniai apklausinėjimai galėtų palengvinti ir kitų dviejų uždavinių įgyvendinimą. Todėl Lyga apklausinėjimų suorganizavimui pramačiusi investuoti "Operation Independence" projektui gautų aukų dalį.

Kongresmanas Cox visus tuos uždavinius pažadėjo paremti. Taip pat, delegacijai prašant, pažadėjo asmeniškai kreiptis į prez. Bush ir įtikinėti jį, kad įspėtų Gorbačiovą, jog agresija prieš Baltijos valstybes nebus toleruojama. Laišką jis parašys ir Gorbačiovui.

Kongresmanas Cox prašė delegaciją nuolat jį informuoti apie naujausius įvykius Baltijos šalyse.

Žurnalistų reikalu 101-me Kongrese Cox buvo įnešęs rezoliuciją (HR 313) ir suradęs 159 rėmėjus, bet jos pravesti nebespėjo. Sausio 3 susirinkus 102-jam Kongresui, jis pažadėjo tą pačią rezoliuciją, tik kitu numeriu, tuoj pat pateikti.

Delegacijoje dalyvavo Baltų Laisvės lygos pirmininkė Angelė Nelsienė (kuri yra JAV LB tarybos prezidiumo ir Vakarų apygardos pirmininkė), Estijos garbės konsulas Jaak Treiman ir Amerikos Latvių sąjungos c.v. pirmininkas Valdis Pavlovskis. Delegacijai vadovavo Angelė Nelsienė.

Pokalbį stebėjo keli vietos laikraščių, radijo ir TV žurnalistai. Tą patį vakarą apie susitikimą buvo pranešta radijo ir televizijos laidose, o trumpesni pranešimai ir ilgesni straipsniai, jau rodosi Orange County spaudoje.

BAFL

A. MAŽEIKA IŠSTOJO IŠ LYGOS

Antanas Mažeika, savo metu buvęs Laisvės Žiburio radijo angliškos dalies vedėjas, pastaraisiais metais aktyviai reiškėsi Baltų Laisvės Lygos veikloje. Jos centras yra Californijoje ir jos pirmininke šiuo metu yra Angelė Nelsienė. Gruodžio pabaigoje A. Mažeika pasitraukė iš tos Lygos, kilus nuomonių skirtumui tarp jo ir Lygos vadovybės dėl veiklos strategijos.

Savo atsistatydinimo rašte Mažeika pareiškė, kad Baltų Laisvės Lyga tapo senstančių, nusigyvenusių etninių grupių "šešėlio" organizacija, dar vis nesuvokianti savo padėties ir siekianti asmeniškų ambicijų patenkinimo.

Ši Lyga yra Washingtone pasamdžiusi bendrovę Williams & Jensen įtaigauti Kongresui. Norima, kad 1991-ais metais būtų pravesti kongresiniai apklausinėjimai Pabaltijo reikalu. To išdavoje tikimasi gauti daug propagandos Pabaltijo kraštams, atgaivinti JAV humanitarinės pagalbos Estijai, Latvijai ir Lietuvai projektą ir pasiekti kitų laimėjimų.

Delegacija pas kongresmaną Cox. Iš k.: estų garbės konsulas Jaak Treiman, Amerikos Latvių Sąjungos c.v. pirm. Valdis Pavlovskis, Baltų Laisvės Lygos pirm. Angelė Nelsienė, kongr. Cox, Lygos vicepirmininkai — dr. Birutė Vileišytė ir Henry Stevens.

JONAS PUZINAS

24

KELIAS Į LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMĄ

LIETUVOS TARYBA, KAIPO VIENINTELĖ LIETUVIŲ TAUTOS ATSTOVĖ, REMDAMOS PRIPAŽINTĄJA TAUTŲ APSISPRENDIMO TEISE IR LIETUVIŲ VILNIAUS KONFERENCIJOS NUTARIMU RUGSĖJO MĖN. 18-23 D. 1917 METAIS, SKELBIA ATSTATANTI NEPRIKLAUSOMĄ DEMOKRATINIAIS PAMATAIS SUTVARKYTĄ LIETUVOS VALSTYBĘ SU SOSTINE VILNIUJE IR TĄ VALSTYBĘ ATSKIRIANTI NUO VISŲ VALSTYBINIŲ RYŠIŲ, KURIE YRA BUVĘ SU KITOMIS TAUTOMIS. DRAUGE LIETUVOS TARYBA PAREIŠKIA, KAD LIETUVOS VALSTYBĖS PAMATUS IR JOS SANTYKIUS SU KITOMIS VALSTYBĖMIS PRIVALO GALUTINAI NUSTATYTI KIEK GALIMA GREIČIAU SUŠAUKTAS STEIGIAMASIS SEIMAS, DEMOKRATINIU BŪDU VISŲ JOS GYVENTOJŲ IŠRINKTAS.

LIETUVOS TARYBA PRANEŠDAMA APIE TAI .... VYRIAUSYBEI, PRAŠO PRIPAŽINTI NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVOS VALSTYBĘ.

Vilniuje, vasario 16 d. 1918 m.

Pasirašė: DR. J. BASANAVIČIUS, S. BANAITIS, M. BIRŽIŠKA, K. BIZAUSKAS, PR. DOVYDAITIS, S. KAIRYS, P. KLIMAS, DONATAS MALINAUSKAS, VL. MIRONAS, S. NARUTOWICZ, ALFONSAS PETRULIS, K. ŠAULYS, J. ŠERNAS, A. SMETONA, J. SMILGEVIČIUS, J. STAUGAITIS, A. STULGINSKIS, J. VAILOKAITIS, J. VILEIŠIS.

Kur ir kuriuo metu buvo pasirašytas šis reikšmingas dokumentas, net pačių signatarų atsiminimuose nevienodai rašoma. Dr. J. Šaulys tą įvykį šiaip apibūdina: "Susirinkę vasario 16 d. prieš piet A. Smetonos kabinetan Lietuvių Komitete, Didžioji g. 30, pasirašėme visi santarmingai vasario 16 dienos deklaraciją, jau be konvencijų, palikdami Steigiamam Seimui nustatyti santykius su kitomis valstybėmis. Diena buvo ūkanota, beveik lietinga, be saulės. Nuotaika buvo nekokia, nes visi jautėme, kad dar daug reikės pakelti, kol atgysime tikrąją savo nepriklausomybę. Bet buvome pasiryžę pakelti visa ką savo tikslui pasiekti" (*J. Šaulys*, Nepriklausomybės išvakarėse. — Mūsų Kelias, 1948.II.12, nr. 8).

Dr. J. Basanavičius savo autobiografijoje prisimena, kad visa Lietuvos Taryba susirinkusi posėdžio pas jį, t.y. Lietuvių Mokslo Draugijos namuose, kurie tuo metu buvo Lydos skersgatvyje nr. 7, netoli Šv. Mikalojaus bažnyčios. "Tai buvo šeštadienis, 12 val. 30 min. dieną, kada man Taryboje pirmininkaujant ir skaitant paskelbimo formulę, tai ir atlikta tapo, visiems Tarybos nariams karštai delnais plojant" (Lietuvių Tauta, t. V, Vilnius, 1936, p. 151).

Mykolas Biržiška Vasario 16 d. akto pasirašymo eigą šiaip pavaizduoja: "Šį kartą suėjome nebe Jono Vileišio bute, kur seniau vyko Tarybos posėdžiai, tik neutralesnėje vietoje — Lietuvių Draugijos dėl karo nukentėjusiems šelpti Centro Komitete (Didžioji g. 30), Draugijos pirmininko Ant. Smetonos kabinete (nedideliame, bemaž be baldų kambaryje). Mažumos reikalavimu prieš tai Smetonai atsisakius iš Tarybos pirmininko pareigų, vyriausias amžiumi (66-rių metų) Tarybos narys, kadaise (1883) "Aušros" steigėjas, o šiuo metu Lietuvių Mokslo Draugijos pirmininkas Dr. Basanavičius paskaitė ir pasirašė, o mes, Tarybos nariai, stovėdami išklausėme ir po to vienas po kito savo pavardžių abėcėline tvarka taip pat pasirašėme Draugijos Komiteto sekretoriaus kun. P. Dogelio mums duotąja paprasčiausiąja plunksna šitokį raštą"... (*M. Biržiška*, Lemiamas žodis pro ūkanas. 1918 m. vasario 16 d. — Mintis, 1949.II.15, nr. 18/19).

Pagaliau, kan. P. Dogelis, buvęs Lietuvių Komiteto sekretorius, tvirtina, kad pradžioje Lietuvos Tarybos nariai Vasario 16 d. akto pasirašyti ir paskelbti buvę susirinkę Lietuvių Mokslo Draugijos namuose pas dr. J. Basanavičių, bet, kadangi jo bute buvę labai šalta, tai "apie 8 val. vak. visi persikėlė į Lietuvių Komiteto nukentėjusiems dėl karo šelpti būstinę Didžiojoj g-vėj Nr. 30, Štralio namuose. Tuo metu mano būta dar Komitete. Aš čia kartais lig vėlumo dirbdavau, nes mano butas pas kun. Bieliauskį buvo irgi nešiltas — kartais užtekdavo 4-5 laipsnių šilumos... Aš turėjau laimę Tarybos narius aprūpinti plunksnakočiais, plunksnomis ir rašalu. Plunksnos su plunksnakočiais mano buvo saugomos, kaip istorinis dalykas. Bet bolševikams mane areštavus, tie dalykai dingo.

(Bus daugiau)

"ATEIKITE IR PAMATYKITE"

Nauja kun. prof. Antano Rubšio knyga

Šventojo Rašto tyrinėtojas ir daugelio knygų tomis temomis autorius kun. prof. Antanas Rubšys lietuviams skaitytojams padovanojo dar vieną knygą, išėjusią *Krikščionis gyvenime* knygų serijoje 1990 metų užsklandoje. Tai arti trijų šimtų puslapių leidinys, kurio turinį sudaro straipsniai ir vertimai svarbesniųjų mūsų meto Katalikų Bendrijos dokumentų ryšium su mokymu apie moksliškai—kritišką Šv. Rašto knygų tyrinėjimą.

Knygą sudaro septyni skyriai, kurių kiekvienas pradedamas dail. Pauliaus Jurkaus pritaikyta iliustracija, kartu su pavadinimu užimančia visą puslapį: I. Dievas istorijoje ir Šv. Raštas, II. Dievas, kurio vardas yra "Aš esu", III. "Dievas Kristuje sutaikino su savimi pasaulį", IV. Tas, kurio ilgėjosi šimtmečiai, V. Nežemiškas proveržis žemėje, VI. "Dieviškojo žodžio kenozė" ir VII. Katalikų Bendrija ir moksliškai-kritiškas Šv. Rašto tyrinėjimas.

Leidinys aprūpintas naudotų Šv. Rašto vietų, vardų ir temų rodyklėmis ir Katalikų Bendrijos dokumentų metmenų sąrašu, nurodant puslapius knygoje.

Kaip leidėjai savo žodyje aiškina, šios knygos vardas turi ryšį su Kristaus kvietimu dviem Jono Krikštytojo mokiniam Jono evangelijoje. Kai Betanijoje, kur Jonas krikštijo, pasirodė Kristus, ir Jonas tarė: "Štai Dievo Avinėlis!", ir du Jono mokiniai nuėjo paskui Jėzų, Jėzus jį sekančius paklausė: "Ko ieškote?" Tiems paklausus: "Mokytojau, kur gyveni?" Jėzus jiems tarė: "Ateikite ir pamatykite!" Tada jiedu nuėjo, pamatė, kur Jėzus gyvena ir tą dieną praleido pas jį.

Toliau leidėjai sako: "Būdinga, kad Kristus imasi iniciatyvos klausimu: 'Ko ieškote?' Kristaus klausimas paliečia jautriausias žmogaus būties stygas, virpančias prasmės ir laimės ilgesiu. Žmogus nori būti ryšyje su Tikrove, kuri yra amžina, ir stengiasi išsiveržti iš laiko varžtų, kaitos ir mirties, ieško atrasti tai, kas amžinai lieka. 'Ateiti ir pamatyti' Jono evangelijoje reiškia tikėti, kad Dievas yra Jėzuje, — kad Jėzus yra dieviškoji Tikrovė tarp žmonių."

Šalia studijinių rašinių, kuriais kruopštusis Šventojo Rašto tyrinėtojas profesorius Rubšys vis nelyginant atrakina naujas vietas, kad jos būtų labiau suprantamos nūdieniam žmogui, knygoje yra ir vertimų.

Trys svarbūs Katalikų Bendrijos dokumentai aptaria moksliškai-kritišką Šv. Rašto aiškinimą. Jų tarpe yra ir 1989 m. vasarą Romoje prof. Rubšio kartu su kun. Vladu Delinikaičiu išversta Pijaus XII enciklika *Įkvėpti dieviškosios Dvasios*, paskelbta 1943 m. rugsėjo 30 d. Būdinga, kad tai pirmasis tos enciklikos vertimas į lietuvių kalbą. Ši enciklika svarbi tuo, kad ji rodo, kaip Pijus XII pasižymėjo radikaliu posūkiu Šv. Rašto studijose ir Katalikų Bendrijai neįprastu dėmesiu Šv. Raštui. Enciklika laikoma katalikiškųjų Šv. Rašto studijų *Magna charta*. Pijus XII paskelbė, kad moksliškai-kritiškų Šv. Rašto studijų nereikia bijoti. Kad katalikas Šv. Rašto mokslininkas privalo naudoti šiuolaikines priemones bei įgūdžius savo Šv. Rašto tyrinėjime ir aiškinime.

Atrodo, kad ši enciklika ir yra žvaigždė kelrodė mūsų profesoriui Rubšiui, kuris ir reikalingus mokslus išėjo, kalbas išmoko, archologinėse ekspedicijose dalyvavo, Šv. Rašte minimas vietas lankė, kad tik tinkamiau pasirengtų tam savo darbui.

Knyga skiriama autoriaus žemiečiui prel. Jonui A. Kučingiui, švenčiant jam 80-ųjų amžiaus metų sukaktį. Knygos gale įdėta prel. Kučingio nuotrauka su tos pat sukakties proga Bernardo Brazdžionio parašytojo eilėraščio posmeliu ir jausmingais autoriaus žodžiais. (sn)

Antanas Rubšys, ATEIKITE IR PAMATYKITE. *Krikščionis Gyvenime*, Knygų serija Nr. 27. Spaudai paruošė ir apipavidalino Teresė Bogutienė, Kovas Desktop Publishing, Cicero, IL, iliustracijos Pauliaus Jurkaus, lietuviškas raidynas Jono Bogutos. Spaudė Heffernan Press, Inc. Worcester, MA. Kietais viršeliais, 282 psl. Kaina $8.00.

Iš Kauno į Los Angeles, Calif., atvykęs "Santara" žurnalo vyr. redaktorius R. Norkus tarp Los Angeles lietuvių Šv. Kazimiero mokyklos aikštėje. Iš k.: Juozas Kojelis, Regina Gasparonienė, Algirdas Gustaitis, Romualdas Norkus, Rasa Jakučiūnienė iš Vilniaus, Pranas Gasparonis, Juozas Gedmintas.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Juozas Šiaučiulis, GIMTOS ŽEMĖS SAUJA. 112 psl. Montreal. 1990. Išleido L.Š.S.T. Lietuvos karaliaus Mindaugo Šaulių kuopa.

Daugiau kaip šimtas eilėraščių, parašytų 1965 - 1987 metų laikotarpyje. Beveik kiekvienas nurodyta data. Dominuoja patriotiniai motyvai, tėvynės ilgesys, tikėjimas šviesia Lietuvos ateitimi.

Alfonsas Tyruolis, ŠIAPUS IR ANAPUS SAULĖS. 109 psl. Chicago. 1989 m. Išleido M. Morkūnas, spausdinta jo spaustuvėje. Aplankas ir viršelis dail. P. Aleksos.

Poantraštėje užrašyta, kad tai "eilės lyrinės ir epinės". Tikrovėje tai jau septintasis jo poezijos rinkinys. Tėvynės ilgesio ir religiniai motyvai užima centrinę vienetą. Iš to ir simbolinis viso šio rinkinio pavadinimas. Patriotiniai motyvai liejasi į tuos pačius simbolinius įvaizdžius kaip ir kurio kito išeivijos poeto.

Ladas Tulaba, MANO DIEVE, VIS ARČIAU PRIE TAVĘS. 364 psl. Roma. 1989 m. Spaudė *Draugo* spaustuvė Chicagoje.

Cituodamas žymios artistės ir poetės Sarah Adams Flower žodžius "Vis arčiau, mano Dieve, prie Tavęs, vis arčiau prie Tavęs", žinomasis dvasininkas pavadino ir šią knygą, kurion sudėjo daug savo minčių, įvairiom temom, išreikštom rekolekcijose, susirinkimuose, suvažiavimuose. Virš bendrų temų dominuoja lietuviškoji — Lietuva, Lietuvis, lietuviškoji išeivija ir abipusės pareigos.

VARPAS, Nr. 25. 223 psl. Chicago. Kaina $5. Leidžia Varpininkų filisterių draugija.

Viršelyje — Lietuvos Respublikos prezidentas Vytautas Landsbergis. Šiame leidinyje rašo: Balys Auginas, Vytautas Bildušas, Jonas Daugėla, Birutė Grigaitytė-Novickienė, V. Genienė, dr. Kazys Karvelis, Antanas Kučys, dr. Vanda Daugirdaitė-Sruogienė, dr. Algirdas Statkevičius, Juozas Vaišnoras ir prof. dr. Aleksandras Vasiliauskas. Gausu prisiminimų iš praeities. Iliustruota praeities ir nūdienės veiklos nuotraukomis.

TĖVYNĖS SARGAS. Nr. 2 (74), 1990. Redaguoja Algirdas J. Kasulaitis. 144 psl.

Šiame naujausiame Lietuvių Krikščionių Demokratų sąjungos žurnale gausu medžiagos ir iliustracijų iš krikščioniškosios demokratijos veiklos pasaulyje ir Lietuvoje. Tomis temomis rašo Viktoras Petkus, Adolfas Venskus, be to, atspausdinta Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos statutas, Krikščionių Demokratų Partijos programinė deklaracija, jos statutas ir t.t. Ideologiniais klausimais rašo kun. Vyt. Bagdanavičius, MIC, Pranas Jucaitis ir kt. Plati gyvenimo ir spaudos apžvalga, naujos knygos. Prisimenami mirusieji kun. T. Žiūraitis, OP, dr. K. Škėrys, Ant. Garka, Mariano Rumor. Šios laidos viršelis papuoštas dr. Kazio Šidlausko nuotrauka. Šis Kopenhagos, Müncheno ir Harvardo aukštųjų mokyklų auklėtinis, teisininkas ir žurnalistas, daug metų buvęs Lietuvių Krikščionių Demokratų centro komiteto ir ALTos valdybos pirmininku, neseniai išleido atskirą knygą savo straipsnių rinkinį politinėmis, teisinėmis ir vadavimo temomis.

ST. PETERSBURG, FLA.

Lietuvių klubo narių metinis-atskaitinis susirinkimas šaukiamas sausio 12, šeštadienį, 2 val. popiet Klubo salėje. Sausio 13, sekmadienį, pietų metu bus klubo valdybos pareigų perdavimas naujai išrinktajai valdybai.

Kultūrinių popiečių ratelio 1991 metų valdyboje yra: V. Mažeika, pirmininkas ir nariai: dr. D. Degesys, V. K. Gerulienė, D. Mažeikienė, S. Salienė ir K. Gaižauskienė.

LB apylinkės valdyba lapkričio 28 surengė koncertą-balių, kuriame dalyvavo 255 asmenys. Koncerto programą atliko Daytona Beach choras "Sietynas", vadovaujant muz. A. Skriduliui. Programą pravedė K. Barūnas, svečias iš Daytonos.

Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimas įvyksta sausio 15 d., antradienį, 3 val. popiet, Klubo salėje. Paskaitininkas iš Chicagos — Algis Regis. Bus ir meninė dalis. Minėjimą rengia Palangos jūrų šaulių kuopa.

Sausio 13, sekmadienį, 1 val. popiet, Gulfporte, Šv. Vardo bažnyčioje, bus mišios už Lietuvos karius ir šaulius, žuvusius, vaduojant Klaipėdos kraštą. Salėje ir bažnyčioje abi šaulių kuopos ir Vyčiai dalyvauja su vėliavomis.

Lietuvos Dukterų draugijos skyrius ruošia vakarienę su programa sausio 25, penktadienį, 4 val. popiet Klubo salėje.

Šv. Kazimiero misijos narių susirinkimas šaukiamas sausio 17 d., ketvirtadienį, 2 val. popiet Klubo salėje. Bus veiklos pranešimai, misijos komiteto rinkimai ir einamieji reikalai.

Lietuvos Vyčių 147-os kuopos metinis narių susirinkimas įvyks sausio 23, 2 val. popiet, Lietuvių klube. Bus veiklos pranešimai bei naujos valdybos rinkimai. Nariai ir svečiai kviečiami gausiai dalyvauti.

L.Ž.K.

LOS ANGELES LIETUVIAI VĖL PIRMIEJI ŠALPOS REIKALAMS

(atkelta iš 1 psl.)

Šv. Kazimiero lietuvių parapija 1991 metais planuoja tokius renginius: vasario 17 iškilmingas Vasario 16-osios minėjimas; kovo 21 - 24 metinės parapijos rekolekcijos, kurioms vadovaus kun. dr. Feliksas Jucevičius; birželio 23 parapijos rengiama Lietuvių diena; spalio 27 parapijos rengiamas Padėkos dienos — rudens balius.

Prez. Aleksandro Stulginskio gyvenimo vaizdų paroda rengiama sausio 13 parapijos salėje. Parodą globoja Los Angeles ateitininkai.

Rimanto Dichavičiaus ir Antano Sutkaus, lietuvių fotografų, darbų paroda vyks Loyola Marymount Universiteto Laband meno galerijoje. Parodos atidarymas sausio 19.

Politinių studijų savaitgalis, rengiamas Lietuvių Fronto Bičiulių, įvyks sausio 26- 27 Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėse.

Dr. Algirdas Kanauka skaitys paskaitą "Verslų galimybės atgimstančioje Lietuvoje". Paskaita bus papvairinta skaidrėmis. Prelegentas atsakys į klausimus.

L.Ž.K.

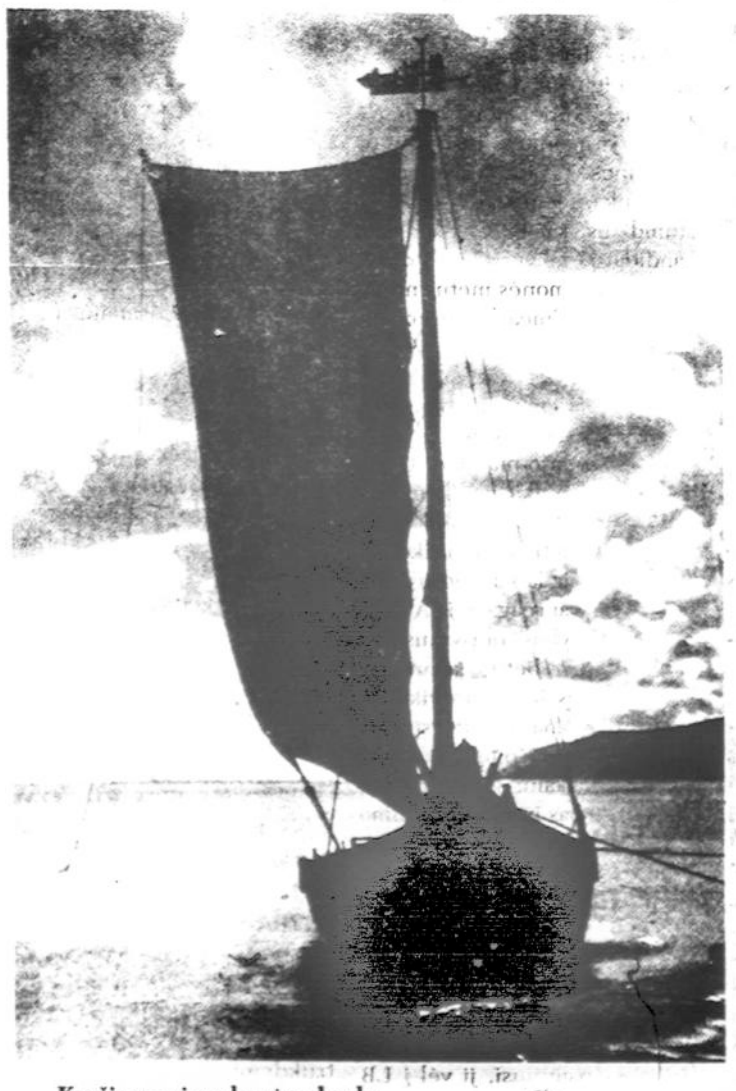

Kuršių mariose burės plazda.

— **Populiariausi laikraščiai** Lietuvoje 1990 metais: *Lietuvos Rytas, Valstiečių Laikraštis, Respublika, Kauno Tiesa*.

WORCESTER, MASS.

Vasario 16 minėjimas

Worcesterio Lietuvių Organizacijų taryba Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 73 metų sukakties minėjimą ruošia sekmadienį, vasario 10, šia tvarka:

10 val. ryto iškilmingos šv. mišios už Lietuvą ir kenčiančius lietuvius Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis, o jų nariai — uniformuoti. Visos moterys, kurios turi tautinius drabužius, pasipuošia jais.

3 val. popiet minėjimas Maironio parko didžiojoje salėje. Pagrindinis kalbėtojas prof. dr. Leonas Grinius iš Lietuvos.

Meninę dalį atliks Šv. Kazimiero parapijos choras. Tarybos valdyba prašo organizacijas ir atskirus asmenis dalyvauti pamaldose, minėjime ir įteikti auką Lietuvos laisvinimo darbams. Aukos skiriamos pagal aukotojų pageidavimą: Vlikui, Lietuvių Bendruomenei ir Altai. Jas galima įteikti minėjime ar pasiųsti organizacijų tarybos iždininkui Algiui Glodui, 37 Sandy Glen Drive, Holden, MA 01520.

Po minėjimo toje pačioje salėje taryba rengia visiems vaišes. Pakvietimai gaunami pas tarybos valdybos narius, organizacijų pirmininkus ir minėjimo dieną prie įėjimo.

J. M.

— **Per Lietuvos radiją** prieš karą buvo transliuojamas Pupų Dėdės pusvalandis. Dabar Lietuvoje susibūrė Pupų Dėdės armonikierių draugija, kuri ruošiasi atgaivinti radijo pusvalandį.

DAIL. ELSKUI PLAUKIANT...

(Spausdinant Kęstučio Čerkeliūno raštą apie dail. Albino Elskaus buriavimą per Atlantą, redakcijos išsiblaškymo dėka buvo praleisti kelionės įspūdžiai, kurie turėjo būti įglausti tarp pirmos ir antros tęsinio dalių. Autoriaus ir skaitytojų redakcija atsiprašo.)

Artėjant prie Golfo srovės, kurią reikėjo perkirsti, matavo vandens temperatūrą ir stebėjo spalvos pasikeitimą vandeny. Du Golfo srovę įrodantieji ženklai: temperatūra bent 10 laipsnių aukštesnė ir tamsiai mėlyna spalva pakeičia žalsvoką pakrančių vandens atspalvį. Į srovę įplaukę, buriuotojai pataikė į šalutinę posūkio srovelę, kuri laivą panešė 40 mylių toliau Bermudos kryptimi ir žymiai sutrumpino kelionės laiką. Betgi Golfo srovė turėjo ir kitokių netikėtumų. Ketvirtoji buriavimo diena baigėsi puikiu saulėlydžiu, vakare dangus buvo pilnas žvaigždžių, bet be mėnulio šviesos. Buvo idealus buriavimas naktį: vidutinio stiprumo, gana pastovus vėjas, palyginti rami jūra ir šiltas oras. Draugas nuėjo miegoti, o Elskus liko prie vairo, džiaugėsi gamtos grožiu ir savo gyvenimu. Po valandos, pradėjo mažėti vėjas. Oras prisipildė drėgmės, bet aplink nieko ypatingo nesimatė. Danguje ir toliau kiek pakeitusios savo vietas žvaigždės, sunkėjo oro drėgmė, o vėjas tai dingdavo, tai atsirasdavo. Užėjo lyg tyla. Šiaurės vakarinėj pusėj žvaigždžių nebuvo galima matyti. Elskus pažadino savo draugą. Jis taip pat stebėjosi pasikeitimu, kurio nakties tamsoj negalėjo pilnai įvertinti, tik pastebėjo, kad debesys netoli laivo jau uždengė daug žvaigždžių. Draugas tuoj šūktelėjo nuleisti burę, o 40 - 50 mylių stiprumo vėtra blaškė laivą ant šono, ramus jūros paviršius pavirto putojančių bangų verpetais. Tai buvo tipinga Golfo srovės juodoji nakties audra, pasikartojusi dar tris kartus. Diena išaušo vėjuota, bet dangus buvo mėlynas. Laivas tarsi sklandė tarp aukštokų bangų, kartais siekdamas 7 ar daugiau mylių greitį. Artėjo Bermuda, vėjas aprimo, bet vyrai negalėjo užvesti motoro (jį buvo užpylęs jūros vanduo), tad vos judėdami įplaukė į šiaurinę Bermudos prieplauką St. George. Muitininkas patikrino laivą, užrakino pilnus skotinės butelius, peržiūrėjo buriuotojų ir laivo dokumentus. Vietos Royal Club laikė buriuotojams atsiųstus laiškus. Viename laiške pranešta, kad mirė Dean Fuller motina. Jis nedelsdamas išskrido į Philadelphiją laidotuvėms. Vietinis mechanikas sutvarkė motorą, o likęs vienas Bermudoje Elskus išsinuomavo turistinį motociklą, lankė salų žymesnes vietoves. Visur Bermudoje žydėjo gėlės. St. Catherine fortas ir kiti praeitų šimtmečių sutvirtinimai ir toliau simboliškai gina salas, o Didžiosios Britanijois vėliava visiems atvykstantiems skelbia apie anglų tvarką ir papročius.

LIETUVOS KREPŠININKŲ PERGALĖ CHICAGOJE

Pirmą kartą nuo 1938 m. Chicagoje lankėsi Lietuvos krepšinio komanda ir čia žaidė rungtynes. Šiaip jau Chicagoje per paskutinius kelerius metus yra viešėję įvairių sportininkų iš Lietuvos, tačiau tik futbolininkai čia yra rungtyniavę.

Šį kartą pasirodė Kauno "Žalgirio" krepšininkai (jie čia amerikiečių spaudos buvo pristatomi kaip Lietuvos rinktinė — matyt, reklamos sumetimais). Tiesa, jie rungtyniavo ne pačioje Chicagoje, bet šiauriniame jos priemiestyje — Evanstone, kuriame yra įsikūręs pats Northwestern universitetas, prieš kurio komandą lietuviai ir žaidė.

Northwestern universiteto rinktinė priklauso vienai iš stipriųjų universitetų lygai, vadinamai "Big Ten". Tačiau šioje stiprioje lygoje šio universiteto krepšininkai jau eilę metų stovi paskutinėje vietoje. Taigi yra lyg antraeilė komanda, kaip ir daugumas kitų, prieš kurias "Žalgiriui" šių metų gastrolėse teko žaisti.

Labai gaila, kad "Žalgiris" negalėjo (jam vis neduodavo leidimo) atvykti savo žydėjimo laikais. Dabar atvyko tik "Žalgirio" uniformą dėvintieji vyrai, kurių eilėse tik vienas (Algirdas Brazys) telikęs iš anos, garsiosios "Žalgirio" komandos pagrindinio penketuko. Čia dar reikia pridėti, jog per paskutinius metus net pora desėtkų Lietuvos krepšininkų jau yra palikę savo tėvynę ir rugtyniauja užsienyje.

Dabar dauguma "Žalgirio" narių (jų atvyko 11) yra jauni — 21 22 metų vyrukai. Jeigu jie neišlakstys — tai gal po poros ar trejeto metų vėl susiklijuos stiprokas vienetas. Žinoma, komandai verkiant reikia dar poros centro puolėjų, nes atvyko tik vienas aukštaūgis Erikas Bublys (6-10), kadangi jo komandos draugas — aukštasis Gintaras Einikis už muštynes yra diskvalifikuotas iki metų galo ir liko namuose.

Įveikus aukštaūgių problemą, komanda, pav., Amerikoje galėtų rungtyniauti ir prieš geresnes komandas. Tą ji įrodė lapkričio 20 Evanstone. Čia "Žalgirio" vyrai beveik visą rungtynių laiką pirmavo ir laimėjo 11 taškų skirtumu. Tai nebuvo atsitiktinė jų pergalė, o taip pat ir neveltui gauta, nes vietiniai žaidėjai stengėsi, kaip tik galėdami, tačiau jiems pritrūko kvapo.

Gaila, kad "Žalgirio" naujasis treneris Raimondas Sargūnas nepasaugojo vieno iš geriausiųjų žaidėjų Dariaus Dimavičiaus, kuris per pirmąsias dešimt rungtynių minučių užsidirbo 4 baudas ir antrojo kėlinio pradžioje išsifolavo. Jeigu jis būtų galėjęs ilgiau žaisti, rezultatas dar būtų geresnis. Savo aktyvumu ir rezultatyvumu užsirekomendavo Arūnas Visockas, uždirbęs 27 taškus. Antruoju — su 22 taškais buvo Darius Likminas. Bendrai, ir visi kiti žalgiriečiai nebuvo tik statistai, bet žaidė agresyviai, nors kartais atrodė, kad juos slegia nuovargis. O tas, aišku, ir buvo vienas iš minusų mūsiškiams: jie per 17 dienų turėjo sužaisti net 13 rungtynių ir dažnai gana tolimose vietovėse viena nuo kitos.

Čia reikia sužymėti mūsiškių pasirodymo statistiką: iš 13 susitikimų laimėta 7 (prieš Glassboro State, Hutchinson Junior College, Western Nebraska College, Fort Hays State, UC-Colorado Springs, Bradley ir Northwestern. Įdomu pažymėti, jog lietuviai laimėjo penkias pirmąsias rungtynes ir paskutiniąsias dvejas. Iš pralaimėtų, trenerio Sargūno teigimu, "Žalgiris" turėjo laimėti prieš Missouri universitetą (Columbus, MO), tačiau teisėjai neleido tai pasiekti, ir pralaimėta 87 - 90.

Rungtynes prieš Northwestern Evanstone stebėjo mažiausia 400 lietuvių (apie tiek buvo ir nelietuvių) žiūrovų, atvykusių iš Chicagos ir plačiųjų jos priemiesčių. "Lituanicos" futbolo klubas apie 40 tautiečių atvežė specialiu autobusu.

Prieš rungtynes buvo pristatytas žymusis Amerikos lietuvių sporto veteranas "Moose" Krause-Kriaučiūnas, pasižymėjęs Amerikos futbolo žaidėjas (taip pat ir neblogas krepšininkas), kuris vėliau ilgą laiką vadovavo Notre Dame universiteto atletikos departamentui. Rungtynes taip pat stebėjo ir Lietuvos krepšinio tėvu vadinamas Konstantas Savickas, kuris prieš daugelį metų yra baigęs tą patį Northwestern universitetą, prieš kurį lietuviai dabar žaidė. Savickas ne vien tik rungtynes stebėjo, bet susitikęs su "Žalgirio" krepšininkų delegacijos vadovu Juozu Jankausku, visiems žaidėjams įteikė dovanų.

Salėje matėsi iškelta Lietuvos trispalvė, o žaidėjams išsirikiavus buvo sugroti Lietuvos ir JAV himnai. Bendrai imant, rungtynių metu lietuviai žiūrovai stengėsi palaikyti savišius iš tėvynės ir dažnai skandavo "Lie-tu-va" arba "Žal-gi-ris".

Pasibaigus rungtynėms, teko ilgesnį laiką šnektelti su naujuoju "Žalgirio" komandos treneriu Raimundu Sargūnu, kurį galima pavadinti pačiu ramiausiu treneriu šiame darbe. Su juo pabendravo ir K. Savickas, o taip pat kitas Amerikos lietuvių krepšinio veteranas, buvęs garsus žaidėjas, Bob Lukšta, gyvenantis Cicero lietuvių kolonijoje. Jis priėjęs prie Sargūno pasisiūlė, jog, jeigu būtų reikalas, atvažiuotų į Lietuvą ir pamokytų tenykštį jaunimą krepšinio žaidimo plonybių. Jie pasikeitė adresais bei telefonais ir, reikia manyti, jog anksčiau ar vėliau pamatysime Lukštą Lietuvoje.

Edvardas Šulaitis

Su Lietuvos krepšininkų treneriu R. Sargūnu Chicagoje susitinka Amerikos lietuvių pasižymėjęs sportininkas, vėliau sporto veikėjas Edvardas "Moose" Krause-Kriaučiūnas (dešinėje). Šalia jo matomas ir buvęs žymus Amerikos lietuvis krepšininkas Bob Lukšta. Nuotr. E. Šulaičio

Varniuose 1990 liepos 21 atidengtas paminklas vysk. Motiejui Valančiui.

SUNNY HILLS, FLORIDA

Mažos LB apylinkės didelė veikla

Ilgesniame reportaže apie gyvenimą Sunny Hills minėjau, kad lietuvių čia esama maždaug šimtinė. Visi pensininkai. Dauguma šiaurinėse valstijose palikę suaugusius, dirbančius vaikus, tad dažnai yra jų aplankomi, bet dar dažniau, turėdami apsčiai laiko, patys keliaują vaikų lankyti ir ilgėliau pas savo vaikus bei anūkėlius pasilieką. Labiau pasiturintys kur nors važinėja ar skraido. Tad pastoviai čia laikomės apie 70 ar truputį daugiau lietuviškų sielų.

Vienintelė konkreti, visus mus jungianti organizacija — Lietuvių Bendruomenės Sunny Hills apylinkė. Ir vienintelė mums diriguojanti "valdžia" — LB apylinkės valdyba. Išskyrus tik keletą atokiųjų, visi sąmoningi tautiečiai po LB sparnu glaudžiasi.

Kas čia LB valdybos, o per ją ir visų narių veikiama, šiek tiek parodys visuotinio metinio susirinkimo aprašymas.

Susirinkimas Sunny Hills Community Center salėje įvyko 1990 gruodžio 7. Dalyvavo 54 tautiečiai. Po kun. Izidoriaus Gedvilos prasmingos maldos ir valdybos sekretoriaus Vytauto Macio perskaityto kruopščiai paruošto protokolo, visi keturi valdybos nariai padarė pranešimus. Pirmininkė Onė Adomaitienė, užuot gyrusis savo nuveiktais darbais, gyrė tuos, kurie jai talkino. Iždininkas Jurgis Savaitis prabilo imponuojančia skaičių kalba. Sužinojome, kad Vasario 16-osios proga vadavimo veiksniams surinkta per 2,500 dol., o paskelbus "Dovanos Lietuvai" vajų, mažiau kaip 50 telkinio narių sudėjo 11,050 dol. Šią sumą kiek vėliau papildžius Povilo Grigalausko, mininčio amžiaus 80-metį, specialia auka, Sunny Hills lietuviai Lietuvai padovanojo 11,200 dol. — tik 25 dol. mažiau, negu didžiausią auką įteikusi narių skaičiumi keliolika kartų gausesnė apylinkė. Minėta dar keletas metų bėgyje sutelktų sumų, bet jos ne tokios imponuojančios.

Parengimų vadovė Erna Žalkauskienė dėkojo pobūvius rengiant jai talkinusioms ponioms.

Sekretorius Vytautas Macys konkrečiau atskleidė, ką valdyba bei jos talkininkai per metus atliko. Kadenciją pradėjusi pereitų metų gale, valdyba dar spėjo surengti lietuviškas Kūčias. Sekė Vasario 16-sios minėjimas ir ta proga pasikviestas seniai pagarsėjęs filmuotojas Kazys Motuzas, kuris parodė nepriklausomoj Lietuvoj susuktą filmą. Pavasarį prasidėjo "Dovanos Lietuvai" vajus, apie kurio sėkmę tik ką minėjau. Gegužės 18 čia įvyko LB Floridos apygardos metinis suvažiavimas ir šaunus balius. Kiek anksčiau, balandžio 28, pasikviesti pravažiuojantys "Broliai Aliukai", muzikinė grupė iš Lietuvos. Po kovo 11 Lietuvoje visokiems konfliktams bręstant, valdybos skatinami, visi tautiečiai siuntinėjo telegramas bei skambino Baltiesiems Rūmams ir laiškais dirgino abu Floridos senatorius bei mūsų distrikto kongresmaną Washingtone. Bent dviem atvejais sueita į kontaktą su Panama City TV-13, siuntusiu pas mus savo korespondentus bei filmuotojus, davusius TV reportažus. Pakviesti atsilankę (irgi dviem atvejais), *The News Herald* dienraščio korespondentai, turėjo pokalbius su Sunny Hills lietuviais apie padėtį tėvynėje ir aprašė, pridėdami nuotraukas, pirmuosiuose puslapiuose. Keletas tautiečių į minimą dienraštį parašė Lietuvos temomis po vieną ir daugiau laiškų, kurie visi buvo išspausdinti. Lapkričio 5 pakviestas iš Lietuvos gastroliuojąs ansamblis "Armonika", o lapkričio 16 surengtas tradicinis LB apylinkės metinis pobūvis. Tai imponuojantis V. Macio pranešimas, bet nė trupučio neperdėtas. Baigdamas jis dar siūlė gausiau jungtis į Sunny Hills Civic Association veiklą ir prenumeruoti *Pasaulio lietuvį*.

Jo įkandin Jonas Ratnikas perskaitė revizijos komisijos aktą.

Viskas būtų baigęsi dar gražiau, jeigu ne naujos valdybos rinkimai, kurie lašas lašan panašėjo į rinkimus didžiuosiuose telkiniuose. Visą valandą, su pertrauka, vieni kitus valdybon stumdžius, kai trūko tik dviejų kandidatų, galiausiai ji buvo išrinkta. Šie žmonės metus mums vadovaus: Vincas Derenčius, Vytautas Gečas, Vytautas Macys, Jurgis Savaitis ir Valė Zubavičienė. Dar nėra žinoma, kas kokias pareigas apsiims.

Kaip iš sąrašo matome, trejus metus pirmininkavusi Onė Adomaitienė dėl asmeniškų priežasčių pasilikti nebesutiko. Ji dirbo daug ir labai nuoširdžiai. Ji ne tik gyvai reagavo į JAV LB Krašto valdybos prašymus bei potvarkius, bet sėkmingai mezgė ryšius ir su amerikiečių media, su Panama City spauda bei televizija, tarp jų surasdama Lietuvos reikalui gerų draugų. Jos socialumas ir taktas švelnino telkinio lietuvių tarpusavio santykius. Juokais ją lygindavau su Anglijos Margaret Thatcher. Jos ir savo postus paliko beveik kartu. Tik Margaret išėjo nebegavusi partijos pasitikėjimo, o Onė priešingai, gerbiama ir prašoma pasilikti. Tikėkimės, kad metus ar dvejus pailsėjusi, ji vėl į LB valdybą sugrįš.

Pasistatėme parapijos salę

Sunny Hills Šv. Teresės parapija, turinti apie porą šimtų šeimų, jų tarpe gerą trečdalį ar daugiau lietuvių, per bene 13 gyvavimo metų šalia bažnytėlės neturėjo jokio pastato. Porą metų parapiečių nuomones tyręs ir ilgainiui daugumos pritarimą sumobilizavęs, klebonas Francis Szczykutowicz 1990 birželio 1 pasikvietė vyskupą pašventinti statybų vietą ir prakasti žemę. Salės statyba prasidėjo rudeniop, o per Padėkos dieną įvyko iškilmingas atidarymas. Dabar, kaip ir visur Amerikoje, po pamaldų turime kur rinktis kavos puodeliui bei pašnekesiams, o kai prisireiks ruošti didesnius renginius, nebereikės maldauti Deltonos Community Center patalpų.

Plačiau apie naująjį pastatą esu parašęs kitur, tad čia nebekartosiu. Tik priminsiu, kad prie šių statybų beveik visi Sunny Hills lietuviai prisidėjo, kiekvienas paaukodami tarp šimto ir tūkstanties dolerių. Ir kad salė išėjo daili, patogi, su šildymo bei vėsinimino įrengimais, moderniausia virtuve pobūviams, net parketo šokių aikštele pačiame vidurdy.

Alfonsas Nakas

ATEITININKŲ SENDRAUGIŲ C. VALDYBOS RINKIMAI

Dabartinės, dr. Petro Kaufmano vadovaujamos, Ateitininkų Sendraugių Sąjungos centro valdybos kadencija baigiasi, ir skelbiami naujos valdybos rinkimai. Valdyba buvo sudaryta iš Washingtono apylinkėse gyvenančių sendraugių ateitininkų.

Rinkiminę komisiją sudaro Philadelphijos ateitininkai: Bronius Krokys, pirmininkas, Genovaitė Maciūnienė ir Ramunė Krokytė, komisijos narės.

Kandidatus į naująją valdybą prašome siūlyti iki 1991 vasario mėn. 15 d., rinkiminei komisijai pasiunčiant kandidatų vardus-pavardes, adresus, tel. nr. nr. Taip pat kas siūlo — ir neformalų pažymėjimą, kad kandidatai sutinka įeiti į naująją valdybą. Reikia, kad kiekvienas kandidatas ar jų sąrašas būtų pasiūlytas bent trijų ateitininkų sendraugių. Valdyba renkama trejiems metams. Siūlomų kandidatų pavardes prašome siųsti šiuo adresu: Bronius Krokys, 1124 Hedgerow Lane, Philadelphia, PA. 19115. Tel. (215) 671 - 0397.

Rinkimai bus vykdomi 1991 m. kovo mėn.

Ateitininkai sendraugiai, ypač skyrių vadovybės, prašomi pasirūpinti kandidatų siūlymu, kad sąjungos veikla tęstųsi be sutrukdymų.

CV Inf.

IŠ VISUR

— **XXIII politinių studijų savaitgalis** Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje įvyksta sausio 26 - 27. Sutikimą iš Lietuvos atvykti yra davęs Kultūros ir švietimo ministras Darius Kuolys.

— **Lietuvos premjerės Kazimieros Prunskienės** populiarumas pastaruoju metu nukrito 9 procentais. Bet 49% apklaustųjų vis tiek ją dar laiko geriausiai atstovaujant Lietuvos interesams, ir todėl ji vis dar pirmauja. Jos pavaduotojo Algirdo Brazausko populiarumas nepakilo — tie patys 35%. Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis, stovintis 3-ioje vietoje, pastaruoju metu neteko 4%, bet jį dar palaiko 34%. Toliau pagal populiarumą Lietuvos politikai rikiuojasi šitokia eile: Kazimieras Antanavičius, Romualdas Ozolas, Kazimieras Motieka, Eduardas Vilkas, Egidijus Bičkauskas, Zigmas Vaišvila ir Vladislovas Švedas. Pastarasis — Švedas — yra promaskvinis komunistas ir tokių požiūrių politikas į populiariausių Lietuvos politikų dešimtuką pakliuvo pirmą kartą.

Vilniaus radijas pranešė, kad Vilniaus universiteto rektoriumi ką tik išrinktas filosofijos daktaras prof. Rolandas Povilonis, 46 metų amžiaus. Iki šiol 32 metus Vilniaus universiteto rektoriumi buvo prof. Jonas Kubilius. Prof. R. Povilonis yra aplankęs ir JAV, kai globojo Ratilio ansamblio gastroles.

— **Norintieji užsisakyti iš Lietuvos** laikraštį *Literatūra ir Menas* bei žurnalą *Švyturys*, gali kreiptis į tų leidinių atstovą Kanadoje ir JAV adresu: L. Stankevičius, 1053 Cr. Albanel, Duvernay, Laval, Que. Canada. H7G 4K7.

Lietuvos premjerė Kazimiera Prunskienė gruodžio pabaigoje buvo priimta Australijos ministerio pirmininko. Pokalbis truko valandą ir 20 minučių. Sutarta įsteigti prekybines atstovybes Australijoje ir Lietuvoje. Taip pat K. Prunskienė turėjo pokalbius su Australijos energetikos ir žemės ūkio ministeriais, su opozicijos lyderiu, o taip pat ir su Taivano valstybės atstovais, kurie šiuo metu vieši Australijoje. Tuoj po šių vizitų K. Prunskienė grįžo į Melbourną, kur Naujųjų Metų sąvartoje vyko tradicinės Australios Lietuvių Dienos.

— **Dr. Česlovas Masaitis,** Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos išeivijoje pirmininkas, po vieno semestro paskaitų Kauno politechnikos universitete, sugrįžo į savo namus Thompson, Conn. Lietuvoje turėjo progų susitikti su bendraminčiais ir susipažinti su politine, ekonomine ir socialine bei religine padėtimi.

— **Nauji Darbininko skaitytojai:** T. Jacukovičius, Clifton, NJ. Užsakė kitiems: V. Papšys, Los Angeles, CA – K. Thomas, Endwell, NY. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Naujiems skaitytojams *Darbininko* prenumerata pirmiems metams tik 15 dol. Atnaujinant — visiems 20 dol. metams.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Atsilyginu už 1990 metus. ☐

Prašau pratęsti prenumeratą 1991 metams. ☐

Vardas ir pavardė.....

Adresas .....

.....

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 15 dol. Visiem kitiem prenumerata — 20 dol. metam.

Siunčiu už prenumeratą $.....

Už kalendorių $.....

Spaudai paremti $.....

Skiriu stambesnę auką 1990 – sukaktuvių 75 – metų proga.

DARBININKO ADMINISTRACIJOJE GALIMA GAUTI ŠIAS KNYGAS

A. Šapoka — Lietuvos Istorija. 20 dol.

J. Gliaudos — Atolas-Koralų sala. 9 dol.

J. Gliaudos — Kovo ketvirtoji. 5 dol.

Tomo Venclovos — Tankėjanti šviesa. Eilėraščiai — originalai ir vertimai. 8 dol.

B. Raulinaičio — Dokumentai, Lietuvos rinktinės istorija. 12 dol.

A. Gailiušio — Visaip atsitinka. 5 dol.

Alės Rūtos — Margu rašto kekiu 5 dol.

K. Trimako — Ieškančiojo pėdsakai. 10 dol.

BOOKS IN ENGLISH

Lithuania 700 Years. 18 dol.

Introduction to Modern Lithuanian. 18 dol.

4 Casettes to go with above, 30 dol.

English-Lithuanian Dictionary. 12 dol.

Lithuanian Cookery. 12 dol.

S. Yla — A Priest in Stutthof. 10 dol.

A. Kučas — Lithuanians in America. 8 dol.

Bažnyčia Lietuvoje — spalvotas albumas. Priedas angliškai. 15 dol.

Vl. Vijeikis — Lithuania My Heritage. Gausiai iliustruotas albumas. 20 dol.

J. Stukas — Awakening Lithuania. Istoriniai bruožai. 10 dol.

S. Sužiedėlis — A History of the Church in Lithuania. 10 dol.

My Dictionary — Mano Žodynas, Didelio formato spalvota knyga vaikams. 12 dol.

Lithuanian Celebrations — Šventės. 15 dol.

Persiuntimui pridedama 1.50 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos bei lietuviškos muzikos plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunami *Darbininko* spaudos kioske, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

"ŽAIBAS" NR. 6 – maisto produktai bus pristatyti Jūsų nurodytu adresu bet kur Lietuvoje **10 darbo dienų laikotarpyje.** 10 sv. miltų, 10 sv. cukraus, 5 sv. ryžių, 29 oz. dežė persikų, 4 sv. valg. druska, 18 oz. riešutinis sviestas, 2 dėž. džiovintų slyvų, 2 dėž. razinų, 64 oz. aliejus, 1 dėž. įvairių arbatų, 39 oz. pūpelių kavos, 12 oz. kakavos. Pilna kaina $100 — kreiptis "ŽAIBAS", 9525 South 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Telefonas 708 430 - 8090.

G.T. INTERNATIONAL parūpina jūsų giminėms bilietus iš Lietuvos į įvairius Amerikos miestus neskrendant per Maskvą. Su jūsų giminėmis ryšį palaiko ir perduoda visas informacijas mūsų raštinės atstovė Vilniuje. Prašome kreiptis: G. T. INTERNATIONAL, INC. 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457 Tel. 708 430 - 7272

Kalėdinių Bernelių Mišių 14 giesmių, įgiedotų "Oktavos" grupės (vadovauja Mindaugas Tamošiūnas), gaunama *Darbininko* administracijoje. Su persiuntimu 12 dol.

Bostone atidarytas didžiausias Amerikoje lietuviškų meno dirbinių

salionas

DOVANA

Norintiems įteikti lietuviškų suvenyrų savo giminėms ar draugams Šv. Kalėdų, Naujųjų Metų, įvairių jubiliejų ar bet kuria kita proga – siūlome platų pasirinkimą.

Galite įsigyti:

- žymiausių išeivijos ir Lietuvos menininkų paveikslų, grafikos darbų, medžio drožinių;
- Tautinių rūbų, juostų, gintaro, stiklo ir keramikos dirbinių su lietuviška ornamentika;
- Tautinių vėliavų, Vyčių, įvairiausių lipdžių;
- Knygų apie Lietuvą anglų kalba ir Lietuvos žemėlapių;
- audio ir video kasečių su naujausia lietuviška muzika;
- tinkančią Lietuvos dažnumams video aparatūrą ir kitas elektronikos sistemas žemomis kainomis.

Visą tai galima užsisakyti pagal katalogą kurį galite gauti atsiuntę 2 dol. čekį firmai
BALTIC ASSOCIATES, LTD
P.O. Box 1406 GMF Boston, MA 02201
Tel. (617) 269-4455 • Fax (617) 268-8376
368 Broadway, So.Boston, MA 02127

HIGH TECH KOMPUTERIAI

Mūsų parduotuvė, pirma ir vienintelė per emigraciją, parduoda aukščiausios kokybės įrengimus dėl biznio paskirties ir asmeniniam naudojimui. Mes turime 30-ies žymiausių firmų kompiuterius. Jūs nusipirksite mūsų parduotuvėje tik geriausią elektroniką, taip pat gausite tikrai profesionalų patarnavimą.

Mes parduodame visas kompiuterio atsargines dalis, reikmenis, ir programas. Mes turime didžiulį pasirinkimą. Televizijos aparatų, FAZ-ų, Kamkorderių, VSR-ų, Trumpųjų bangų radijo aparatų, 2-iejų kasečių rekorderių, telefono aparatų, telefono atsakymo aparatų, virtuvės reikmenų ir t.t.

Speciali kaina 220 Voltų Kompiuteriams ir PAL SECAM sistemos elektronikai, kuria jūs galite naudoti Lietuvoje ir Europoje.

Mes kalbame angliškai ir rusiškai.

41 W. 35th GATVĖ, tarp 5 ir 6 Avenues, Manhattan, NY

212 465-0621

KELIONĖS Į LIETUVĄ PER RYGĄ

Lėktuvo kainos ten ir atgal

$801.00 per Kopenhagą iš Niurjorko ir Bostono.

Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 30 d. prieš išskridimą.
Kelionės ilgis: trumpiausiai 7 dienos, ilgiausiai 21 diena.

$855.00 per Helsinki iš Niujorko

Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 21 d. prieš išskrendant.
Kelionės ilgis; trumpiausiai 7 dienos iki 90 dienų.

Šiais skrydžiais gali pasinaudoti asmenys, vykstantys į Lietuvą su iškvietimais ir tie, kurie nori keliauti privačiai.

NAUJOS KELIONĖS Į LIETUVĄ
$1145 iš Bostono ir New Yorko
Sausio 13 d. iki sausio 21 d.

VASARIO 16 D. KELIONĖS
Vasario 10 d. iki vasario 18 d.

ŠV. VELYKOS LIETUVOJE
Kovo 24 d. iki balandžio 1 d.

Visos yra 9 dienų kelionės: 7 naktys Vilniuje. SAS oro linija per Rygą.

Tomis pačiomis išvykimo datomis yra ir dviejų savaičių kelionės.

Smulkesnėms informacijoms ir lankstinukams kreipkitės į
BALTIC TOURS . 77 Oak St., Suite 4 • NEWTON, MA 02164.
Tel. 617/965-8080 • Fax 617/332-7781

DĖMESIO! DĖMESIO!

**VISIEMS LIETUVIAMS,
KURIE LANKOSI AMERIKOJE
AR KURIE VYKSTA Į LIETUVĄ
ĮSIGYKITE VISUS ELEKTRONINIUS REIKMENIS
PAGAL EUROPIETIŠKĄ 220 VOLTŲ ELEKTROS SROVĘ**

TIMURS STORE
JOY – LUD
ELECTRONICS

**200 5TH AVE (tarp 23 & 24 Gatvių)
NEW YORK, N.Y. 10010
TELEFONAS (212) 807 - 8484**

**TELEVIZIJOS APARATAI
(Įvairaus dydžio ir įvairių firmų)**

**KOMPIUTERIAI
LYGŪS IBM PC SISTEMAI
SU SPALVOS REGULIAVIMO IR
ATSPAUSDINIMO APARATŪRA**

Visi kompiuteriai gaminti 1989 metais amerikiečių firmos INNOVATION, kuri duoda vienerių metų garantiją Lietuvoj

**ELEKTRONINIAI PIANINAI
ĮVAIRIAM NAUDOJIMUI**

TELEFONŲ ATSAKYMO APARATAI

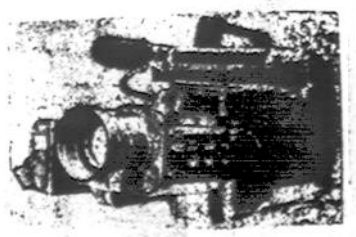

**PANASONIC M7
COMCORDER VIDEO FILMAVIMO
APARATAI PAL SISTEMAI**

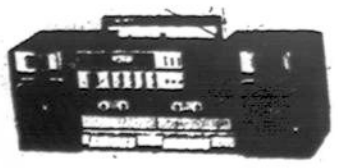

**ĮVAIRŪS RADIJO APARATAI
SU TRUMPOM BANGOM**

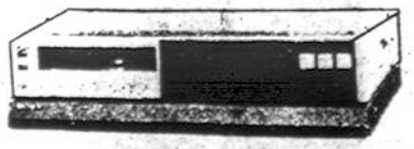

**VCR (Video juostų rekordavimo ir grojimo aparatai) PAK/SECAM/DK SISTEMAI
(Įvairių firmų, įskaitant ir Panasonic)**

**VISA APARATŪRA
TURI PAAIŠKINIMUS IR
RUSŲ KALBA**

MES TAIP PAT TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ SONY, MAXWELL IR KT. ĮVAIRAUS ILGUMO VIDEO IR AUDIO KASEČIŲ

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS

NEW YORKE: 86-21 114th Street, Richmond Hill, N.Y., 11418 718-441-6401

CHICAGOJ: 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629, 312-737-2110
1445 So 50th Ave., Cicero, IL 60650, 708-656-2201
9525 So 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457, 708-598-1333

FLORIDOJ: 400 70th Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706, 813-367-6304

DETROITE: 24060 W. 9 Mile Rd., Southfield, MI 48034, 313-350-2350

WATERBURY: 6 Congress Ave., Waterbury, CT 06708, 203-756-5223

Taupymo sąskaitos ir certifikatai, įvairios paskolos, VISA kortelės ir kiti patarnavimai

— Visi lietuviai taupo ir skolinasi lietuviškoje KASOJE —

— Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol. —

ATGARSIAI IŠ APREIŠKIMO

Iš likusių ir tebeveikiančių trijų lietuviškų parapijų New Yorke, Apreiškimo parapija Brooklyne, N.Y., tvirčiausiai laikosi ir yra pati lietuviškiausia. Šios parapijos bažnyčioje minimos visos mūsų tautinės ir religinės šventės. Esančiose dviejose salėse vyksta organizacijų susirinkimai bei kiti pasižmonėjimai. Tvirtai veikia bažnytinis choras, kuris per ištisus metus sekmadieniais gražiai gieda. Parapijos klebonas yra kun. Vytautas Palubinskas.

Apreiškimo bažnyčią kartais ir "katedra" pavadiname. Mat netoliese gyvena ir mūsų vyskupas Paulius Baltakis, OFM, kuris Apreiškime atsilanko visų didžiųjų švenčių ir minėjimų metu.

Praėjusių metų gruodžio 16, sekmadienį, mažojoje salėje, suvaidinta Kosto Ostrausko drama *Šaltkalvis*. Vaidino chicagiečiai aktoriai Vytautas Juodka ir Laima Šulaitytė-Day. Veikalą režisavo svečias režisorius iš Lietuvos Juozas Ivanauskas. Gaila, kad į vaidinimą atsilankė nedaug žiūrovų.

Gruodžio 23, sekmadienį, tuoj po 11 val. mišių, įvyko bendros Kūčios. Tradicinius valgius paruošė Eugenija Kezienė su savo talkininkėmis. Kūčių metu vyko loterija. Paprastai ta loterija būdavo pikniko metu, bet praėjusią vasarą piknikas neįvyko. Į Kučias atsilankė daug parapiečių. Laužant plotkelę, pasidalinta šventiniais linkėjimais.

Kalėdų naktį, Bernelių Mišiose, bažnyčia buvo pripildyta. Mišias aukojo vysk. P. Baltakis, OFM, klebonas kun. V. Palubinskas, kun. J. Pakalniškis ir kun. K. Pugevičius. Giedojo parapijos choras, vadovaujant muz. Gintarei Bukauskienei. Šis choras, pusę valandos prieš Bernelių Mišias, pagiedojo kalėdinių giesmių. Bažnyčia buvo išpuošta žaliais eglių vainikais, o didysis altorius skendo raudonų gėlių žieduose. Bažnyčią išpuošė Juozas ir Irena Rudžiai.

Paskutiniu laiku atėjus į pamaldas, teko ir nustebti, nes bažnyčios suoluose neberadome įprastų ir labai patogių mišiolėlių, su kuriais buvome gerai susigyvenę. Tie mišiolėliai dabar jau istorija! Daugiau jų nebematysime! Vietoje jų yra išleistas "amžinas" mišiolas. Jis "amžinas" tuo, kad jame yra visi skaitymai ir kitos maldos, kurie perskaitomi per trejų metų laikotarpį, o po to vėl grįžtama prie pradžios.

Iš pirmo žvilgsnio tas mišiolas kai ką gal truputėlį nejaukiai nuteiks. Bet nusiminti nedera! Be abejo, kad šiuo mišiolu galėtum tinkamai naudotis, reikės su juo artimiau susipažinti. Pradžioje reikės kunigo arba skaitytojo talkos. Gal būtų net naudinga mišių skaitinių puslapius pažymėti ir bažnytiniame biuletenyje. Sekmadienių skaitinius bei kitas maldas susirasti daug pasitarnaus ir gražiai išleistas *Darbininko* kalendorius, kuriame yra ir kiekvieno sekmadienio pavadinimas. Tokį patį sekmadienio pavadinimą turi ir mišiolas.

Kiek arčiau žvilgterėjęs į šį mišiolą, priėjau išvados, kad, mišiolą truputį "pavarčius", juo naudotis bus lengva ir patogu. Jame kai ką ir pastebėjau, kas man atrodė, galėjo būti ir kitaip.

Mišiolas turi 1197 puslapius. Viršelyje ir nugarėlėje jis pavadintas *Mišiolėlis*, o viršelį atvertus jis jau vadinamas *Ramos Mišiolas*. Kiek žemiau seka žodžiai: "visiems tikintiesiems". Su tais dviem žodžiais galėtume ir nesutikti, nes tikintieji yra ir žydai, musulmonai ir kiti. Jie šiuo mišiolu tikriausiai nesinaudos.

Mišiolas suskirstytas į tris ciklus: A, B, C. Šiuo metu Bažnyčia naudoja B ciklą. Šio ciklo turinyje bandžiau susirasti Naujų Metų ir Trijų Karalių šventėms skirtus skaitinius. Deja, jų ten rasti nepavyko! Jų neradau ir cikle C. Minėtoms šventėms skirti skaitiniai yra tik cikle A. Taip pat teko gerokai "pasigimnastikuoti", ieškant pirmojo eilinio sekmadienio skaitymų. Eiliniai sekmadieniai pradedami žymėti nuo antro sekmadienio ir tik atidžiau pasižiūrėjus, viršuje antrojo eilinio sekmadienio, smulkiomis raidėmis, parašyta, kur yra "paslėptas" pirmasis eilinis sekmadienis.

Buvome pratę po Tikėjimo išpažinimo, savo prašymus vadinti "Tikinčiųjų malda". Dabar, mišiolo turinyje, tie prašymai vadinasi "Visuotinės maldos". Tik 11-tame puslapyje sakoma: "Toliau giedama ar kalbama... visuotinė tikinčiųjų malda".

Tai, ką čia pastebėjau, yra tik mažmožis, Esu tikras, kad su šiuo mišiolu arčiau susipažinę, jame nepasiklysime.

p. palys

58 TONOS KNYGŲ LIETUVAI IŠ CHICAGOS

Trečiasis knygų Lietuvai konteineris iš Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centro Chicagoje iškeliavo lapkričio 26. Jame yra 1,300 dėžių su 43,000 svarų knygų, suaukotų visuomenės ir organizacijų, atsiliepusių į LTSC pirmininko prof. dr. Jono Račkausko atsišaukimą. Pakrovime dalyvavo 25 savanoriai.

Šio konteinerio persiuntimą finansavo JAV Lietuvių Bendruomenė, o pirmuosius du — JAV LB lygiomis su Lietuvių Katalikų Religine Šalpa.

Prof. Račkausko apskaičiavimu, visos trys milžiniškos knygų ir meno siuntos į Lietuvą iš Chicagos svėrė 117,150 svarų, arba 58 tonos su viršum.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, R. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

A. A.
ADELEI VILGOSIENEI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiame sūnui Alfredui, jo žmonai Dailai ir kartu liūdime.

Pranė ir Vincas Surmai
Laima Maher šeima

ALOYZO BARONO VARDO NOVELĖS KONKURSAS

Aloyzo Barono vardo novelės konkursas buvo suderintas su Lietuvių Rašytojų Draugijos metinės premijos už 1989 metais išleistą grožinę knygą įteikimu. Tai suteikė pačiam konkursui iškilmingumo ir daugiau orumo.

Buvo atsiųsta 14 novelių

Savo turiu šis konkursas buvo bene didžiausias. Buvo atsiųsta 14 novelių. Štai tos novelės. Jas surašome tik todėl, kad nebūtų kuri kur nors dingusi.

Lemties pakopos — Arvydas, 15 psl.; Keliuočio ryžtas — Z. Jonis, 22 psl.; Kunigo pasakojimas — Alfa ir Omega, 19 psl.; Nippersink — Keleivis, 27 psl.; Susitikimas — Jovaras, 24 psl.; Likimui mus apvogus — Paslaptis, 30 psl.; Žuvis — Jokūbėlis, 22 psl.; Nikodemas drugys — Sausis — 20 psl., Dviejų tėvų dukra — Pavasaris, 15 psl.; Petronėlė — Išeivio, — 19 psl.; Otelas — Juod. Skardas — 75 psl.; Paskutinis ir brangiausias — Karo šuva, 22 psl.; Laisvalaikis — Danguolės br., 10 psl.; Susitikimas — Tetušio, 8 psl..

Viena novelė buvo išjungta iš svarstymo, nes buvo perrašyta netvarkingai, labai subraukyta. Ji neatitiko konkurso taisyklių.

Dvi novelės buvo atsiųstos po 3 egzempliorius. Tai palengvino jų skaitymą.

Dauguma novelių buvo nesusegta, nesudėta į aplankus. Palaidi lapai labai sunku apvaldyti. Visos novelės buvo susegtos į aplankus. Tai padarė Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba, kad būtų lengva skaityti, kad nereikėtų kariauti su palaidais lapais.

Šiame krašte yra labai daug priemonių rankraščius parengti tvarkingai, juos dublikuoti, kad jų administravimas būtų lengvesnis.

Ir perrašyti reikia dviguba interlinija, kad nebūtų suglaustos eilutės.

Vertinimo komisijos darbas

Sudaryti didesnės vertinimo komisijos dabar beveik neįmanomą. Žmonės neturi laiko, visi užsiėmę. Reikia komisiją sudaryti vienoje vietoje, kad greičiau būtų galima perskaityti.

Šiam darbui buvo pakviesti: Leonardas Žitkevičius, Nelė Mazalaitė ir Alina Staknienė.

Premija visais trim balsais buvo paskirta už novelę "Likimui mus apvogus". Atidarius voką, paaiškėjo, kad jos autorius yra Antanas V. Dundzila ir gyvena Washingono artumoje.

Jam tuoj buvo pranešta telefonu. Jis padėkojo už premiją ir tuoj jos atsisakė. Sako, Lietuvos pasiuntinybei Washingtone labai reikia pinigų. Prašom juos ten persiųsti. Rašytojų Draugijos valdyba tai atliks artimoje ateityje. Taip pat premijos laimėtojas pranešė, kad dėl kitų, anksčiau padarytų įsipareigojimų jis šventėje nedalyvaus.

Šventės metu, lapkričio 17, Aloyzo Barono vardo konkurso vertinimo komisijos pirmininkė Alina Staknienė tik perkaitė pati premijos paskyrimo aktą. Iš premijuotos novelės nieko neskaityta, Pinigai bus persiųsti Lietuvos pasiuntinybei Washingtone pagal laimėtojo nurodymus. Tai atliks Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba, kuri baigia atvarkyti literatūros šventės reikalus.

Ta proga LRD valdyba dėkoja laureatui Antanui V. Dundzilai, kad jis taip įprasmino savo laimėjimą — premijos pinigus paskyrė Lietuvos nepriklausomybės įtvirtinimui. (p.j.)

— **Taline** 1990 gruodžio 8 iškilmingai paminėtas Estijos lietuvių draugijos dešimtmetis. Susirinkusius sveikino atstovai iš Lietuvos, koncertavo etnografinis ansamblis "Volungė" iš Kauno. Estijoje dabar gyvena daugiau kaip pustrečio tūkstančio lietuvių. Jie išsibarstę po visus didesnius miestus. Taline jų gyvena apie 800.

SEPTINTAS LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

Nors septintasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas yra dar gan toli, jau yra padaryta didelė pradžia organizaciniuose darbuose. Jau yra numatyta vieta, data ir pagrindinė informacija.

"Susitiksime Pietų Amerikoje" — su tokia antrašte atėjo vėliausios žinios iš Pietų Amerikos kongreso ruošos komiteto. Toliau jie rašo: "Tarp 1991 gruodžio ir 1992 sausio susitiksime apačioj — aukštam tikslui: pasaulio lietuvių jaunimo vienybei, nes tuo laiku Pietų Amerikoje įvyks VII Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas. Ten susipažinsime. Kiti iš naujo pasimatys. Nagrinėsime bendro darbo galimybes ir turėsime — aišku — Fiestą! Nes ir pasilinksminimas yra numatytas oficialioje programoje. Tad nepamirškite. Pasiruoškite VII PLJKui. Mes jau pradėjome."

Kongreso programa susideda iš trijų dalių: studijų dienų, kultūrinių dienų ir stovyklos.

Studijų dienos įvyks Buenos Aires mieste Argentinoje nuo 1991 m. gruodžio 18 d. Čia bus susipažinimo vakaras, kongreso atidarymas, studijų dienų atstovams, ekskursijos dalyviams, Kūčios ir Šv. Kalėdų mišios, "Fiesta Gaucha" ir studijų dienų uždarymas.

Toliau keliausime į Montevideo, Urugvajuje, kur nuo gruodžio 28 iki sausio 1 dienos vyks kultūrinės dienos. Čia bus koncertai, ekskursijos ir žinoma Naujų Metų balius.

Paskutinė kongreso dalis vyks Sao Paulo mieste, Brazilijoje. Čia bus stovykla, stovyklos uždarymas bei oficialus kongreso uždarymas.

Jau darbas pradėtas, tad ir mums reikia pradėti ruoštis — ir atstovams ir tiems, kurie planuoja dalyvauti kaip turistai ar dalyviai. Visas jaunimas yra kviečiamas dalyvauti. VII PLJKse "Mūsų vienybė, tautos stiprybė"!

VII PLJ Kongreso ruošos komitetas

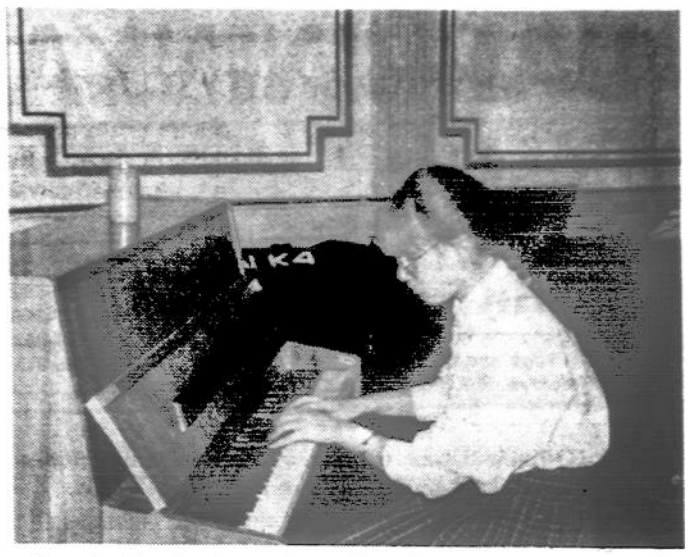

Vasario 16-osios gimnazijos mokinių koncertas įvyko gruodžio 1. Skambina Dainora Kupčinskaitė iš Bostono. Nuotr. M. Šmitienės

CHICAGIEČIAI ATSISVEIKINO SU REŽISIERIUM JUOZU IVANAUSKU

Chicagos "Vaidilutės" teatro vadovybė gruodžio 6 vakare "Seklyčioje" surengė atsisveikinimą su rež. Juozu Ivanausku, kuris, nuo rugsėjo mėnesio gyvendamas Chicagoje, surežisavo du veikalus (jų premjeros buvo neseniai įvykusiam VIII teatro festivaly), o taip pat dėstė teatro kursą Illinois universiteto Lituanistikos katedroje.

Pavakarieniavus, į "Vaidilutės" teatro aktorius bei svečius prabilo šio teatro valdybos pirm. dr. Petras Kisielius, pasidžiaugęs rež. Ivanausko dideliu darbštumu, o ypatingai pasiektais rezultatais. Jo nuomone, "Vaidilutės parodyta *Amerika pirtyje* ir šio teatro globotas *Šaltkalvio* spektaklis festivalyje buvo ne tik vienintelės premjeros, bet ir patys brandžiausieji pasirodymai. Pirmininkas dėkojo rež. Ivanauskui už triūsą ir kvietė ateityje vėl grįžti į Chicagą tęsti pradėtos teatrinės veiklos.

Dr. P. Kisieliui vadovaujant, atsisveikinimo programoje kalbėjo eilė asmenų. Prabilo ir prof. dr. Bronius Vaškelis, neseniai Balzeko lietuvių kultūros muziejuje apžvelgęs Amerikos lietuvių teatrinę veiklą nuo pačių seniausiųjų laikų. Jis išsireiškė, kad rež. Ivanauskas savo darbais įsirikiuoja į prieš karą iš Lietuvos Amerikon atvykusių ir čia savo veiklą vyščiusiųjų teatralų — Vaičkaus ir Pilkos tarpą.

Teatro valdybos vicepirmininkas Edvardas Šulaitis ne tik kalbėjo, bet ir teatro vadovybės vardu dovaną rež. Ivanauskui įteikė. Vaidintojų vardu savąjį režisierių apdovanojo Giedrė Griškėnaitė. Be to, kalbėjo teatro administratorė Ona Šulaitienė, *Draugo* kultūrinio priedo red. Aušra Liulevičienė, teatrologė Dalia Sruogaitė ir kiti. Visi džiaugėsi rež. Ivanausko pastangų gražiais vaisiais ir reiškė mintį, kad šis atsisveikinimas bus tik laikinas. Beje, čia rež. Ivanauskui įteiktas oficialus kvietimas vėl atvykti į šį kraštą.

Rež. Ivanauskas padėkojo "Vaidilutės" kolektyvo nariams ir visiems, kas rėmė jo darbus. Jis taip pat puoselėjo mintį, kad sekančiais metais stengsis vėl atvykti į Chicagą ir čia tęsti savo veiklą su "Vaidilutės" aktoriais.

Gruodžio 6 rež. Ivanauskas kartu su *Šaltkalvio* kolektyvu išskrido į Bostoną, kur buvo statomas šis veikalas. Tada po savaitės — į New Yorką su tuo pačiu pastatymu, o po to — pajudės į tėvynę.

E.Š.

GINTARO GĖLĖS KULTŪROS ŽIDINYJE

Kai 1990 6 - 7 Kultūros Židinyje vyko Marijos Žukauskienės tapybos darbų paroda, prie jos buvo prijungta ir nedidelė "Gintaro gėlių" parodėlė. Ji užėmė tik vieną stalą, kur gražiai, ant tamsių aksomų, buvo sukabintos tos gintarinės gėlės. Jas sukūrė Giedrė Kulpienė, sidabro apipavidalinimo specialistė.

Taip susidėstė, kad vis nebuvo nuotraukos, ir ši graži parodėlė liko nepaminėta. O paminėti verta, nes to prašosi sukurti jos kūriniai.

Buvo išstatyta keliolika tos rūšies kūrinių. Panaudotas gintaras ir sidabras. Iš gintaro padaryti žiedai, lapeliai, sujungti sidabru, Tie ornamentiniai papuošalai primena kokia nors gėlę ar žiedą. Darbas labai kruopštus, švarus, meistriškas. Malonu žiūrėti ir pasigėrėti.

Giedrė Kulpienė jau senokai mėgsta apvaldyti gintarą ir sidabrą, sujungus padaryti papuošalus. Šie išstatyti parodoje buvo patys gražiausi jos sukurti darbai. Juos galima rodyti ir kitų tautų parodose ir visur jie laimės dėmesį ir pripažinimą.

Sėkmės gintaro gėlių kūrėjai! Jos tikrai žavios! (p.j.)

Giedrės Kulpienės sukurtos "Gintaro gėlės", panaudojant gintarą ir sidabrą.

DARBININKAS

NEW YORKE

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Administr. .....(718) 827-1351
Redakcija. .....(718) 827-1352

Spaustuvė .....(718) 827-1350
Vienuolynas ...(718) 235-5962
Vyskupas ... .(718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. ....(718) 235-8386

Tėv. Placidas Barius, OFM, lietuvių pranciškonų provincijos vadovas — provincijolas sausio 7 išskrido į Lietuvą, kur peržiūrės atsikuriančių lietuvių pranciškonų reikalus. Jam išvykus, Amerikoje esantiems lietuviams pranciškonams vadovaus Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, viceprovincijolas.

New Yorko skautų-skaučių slidinėjimo iškyla įvyks sausio 20, sekmadienį, Windham slidinėjimo kalne, Windham, N.Y. Ten pat bus galima išsinuomoti ir slides. Vietovė yra apie pustrečios valandos važiavimo automobiliu nuo New Yorko. Važiuoti New York Thruway iki Exit 21, o toliau 23 West keliu. Dėl smulkesnių informacijų galima skambinti 203 661 - 2654.

Pianistės Frances Covalesky ir solistės Angelės Kiaušaitės koncertą sausio 26, šeštadienį, County College of Morris, Randolph, N.J., studentų centro auditorijoje, rengia Šiaurinės New Jersey lietuvių-amerikiečių klubas. Įeinant aukojama 7 dol. Pelnas skiriamas klubo stipendijų fondui. Dėl bilietų iš anksto galima kreiptis į Susan Covalesky ir Andrew White.

Darbininko kalendorius 1991 metams išsiųstas visiems prenumeratoriams. Jei kas dar tikrai to kalendoriaus negavo, prašomas pranešti administracijai — 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, arba telefonu 718 827 - 1351.

Kultūros Židinio A. Maceikos vardo biblioteka bus atidara kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį nuo 12 iki 2 val. popiet arba pagal susitarimą, skambinant V. Sidui — 203 762 - 9726.

CARGO Į LIETUVĄ! G. T. INTERNATIONAL praneša, kad nuo gruodžio 24 d. dėl sunkios ekonominės padėties, labdaros vardan visus drabužius ir maistą galima VISIEMS siųsti CARGO į Lietuvą BE MUITŲ! Siunčiame oro linija. Minimumas 110 sv. (50 kg). Kaina $1.45 sv. ($3.19 kg). Kreiptis į G. T. INTERNATIONAL, 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Tel. 708 430 - 7334.

Lietuvė moteris ieško 3 - 4 kambarių buto Richmond Hill apylinkėje. Skambinti 201 998 - 5286.

DOVANA LIETUVAI

Amerikos lietuvių visuomenės dosnumo dėka, JAV Lietuvių Bendruomenės "Dovana Lietuvai" fondas galėjo paskirti $268,395 per 1989 - 90 metų laikotarpį. Dar gruodžio mėn. fondas paskyrė prez. Vytautui Landsbergiui $10,000 diplomatinėms išlaidoms padengti jo Washingtone lankymosi proga.

"Dovana Lietuvai" fondas paskyrė $31,861 įvairioms Lietuvos organizacijoms ir institucijoms: skautams, ateitininkams, Sąjūdžiui, Kompozitorių sąjungai ir kitiems. Fondas paskyrė $15,000 Lietuvių Informacijos centrui, $19,302 Lietuvos reikalų propagavimui: Lithuanian Hotline, Lietuvos televizijos reporterio aparatūrai, JAV LB Komunikacijos centrui ir pan. $12,421 paskirta Lietuvos profesoriams ir studentams, kurie atstovavo Lietuvai įvairiose mokslinėse konferencijose. Tai tik keli prašymai, kuriuos fondas galėjo patenkinti. Pramatome, kad svarbiems reikalams 1991 metais reikės sutelkti daugiau kaip $250,000.

R. K.

Helen Matulionis iš Maspeth, N.Y., atsiuntė prenumeratą, pridėdama 25 dol. *Darbininkui* paremti. Administracija dėkoja.

Darbininko metinis kalendorius su spalvotu viršeliu persiunčiamas į Lietuvą jūsų draugams ir pažįstamiems oro paštu. Pranešant gavėjo adresą prašoma pridėti 7 dol. už kiekvieną kalendorių. *Darbininkas*, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Iš Lietuvos atvykusi moteris ieško slaugės darbo senesnių žmonių aplinkoje. Turi geras rekomendacijas. Skambinti vakarais telefonu 718 279 - 1034 arba 718 894 - 2812.

Romas Pukštys, TRANSPAK firmos savininkas, vėl vyksta į Lietuvą vasario mėn. pradžioje. Pinigai pervedami doleriais jūsų giminėm. Perkami automobiliai pigiai. Atsiskaitymas iki vasario mėn. 6 dienos. Transpak, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Tel. 312 436 - 7772.

Parduodama Vilniuje: didelis naujas trijų kambarių butas, automobilis, garažas, "JVC" televizijos aparatas ir VCR, video filmavimo aparatas. Kreiptis į Nataša telef. 212 639 - 3347 arba 516 536 - 2677.

SVARBU IR SKUBU!

Sovietų militarinis ir ekonominis spaudimas prieš Lietuvą stiprėja. Kviečiame visuomenę sustiprinti ir mūsų spaudimą senatoriams Atstovų Rūmų nariams, ir prez. Bush. Kviečiame skambinti ir rašyti. Reikia prašyti, kad prezidentas Bush perspėtų Gorbačiovą, kad vis didėjanti Kremliaus agresija prieš Lietuvą yra priešinga JAV politikai, ir ši Kremliaus agresija kenkia JAV-Sovietų santykiams. Angliškas tekstas galėtų būti toks:

"Soviet military and economic agression against Lithuania is growing. I urge you to warn Mr. Gorbachev that such action will haves a detrimental impact on US-USSR relations."

Galima skambinti 1-800-257-4900. Prašyti operator No. 9798. Nieko kalbėti nereikia. Atitinkama žinia jau įrašyta juostoje.

Galima telegramą siųsti: Pres. George Bush, The White House, Washington, D. C. 20500.

Galima skambinti į Baltuosius Rūmus 202 456 - 1414 arba 202 456 - 7639.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS NEW YORKO IR NEW JERSEY APYGARDŲ VALDYBOS

Klaipėdos krašto atvadavimo 68 metų sukaktis Kultūros Židinyje bus minima sausio 20, sekmadienį, 3 val. popiet. Minėjimą rengia LŠST New Yorko šaulių kuopa, LKVS Ramovės New Yorko skyrius, DLK Birutės Dr-jos New Yorko skyrius, Mažosios Lietuvos Rezistencijos sąjūdis, Mažosios Lietuvos bičiulių draugija.

New York City operos vadovybė, peržvelgdama 1990 metų sezoną, savo klausytojams pasiūstame rašte pasidžiaugia, kad tai jau aštunti metai iš eilės, užbaigti be nuostolių. Daugelio spektaklių visi bilietai buvo išparduoti. Tai ragina vadovybę planuoti dar įdomesnius ateities sezonus.

Autentiškas lietuviškas moters tautinis kostiumas ieškomas New Yorke steigiamam pasaulio tautinių kostiumų muziejui. Ypač pageidaujamas prieškarinis. Kas tokį drabužį arba knygų apie liet. tautinę aprangą galėtų paaukoti pelno nesiekiančiai Cultural Contacts International, Ltd., gaus daugiau informacijų iš Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centro Chicagoje (312 - 434-4545).

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos specialių projektų vedėja Rasa Razgaitienė su KASOS vedėju Gintu Žemaitaičiu, išleidus 4 konteinerius knygų, drabužių ir vaistų lapkričio mėn. Aplink juos stovi talkininkai iš Lietuvos, padėję pakuoti konteinerius. Nuotr. Dangės Širvytės

A. a. Antano Pesio atminimui Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos organizuojamo konteinerio į Lietuvą persiuntimo išlaidoms padengti aukojo: po 100 dol. — Kaye ir Marie Andrus, Tom ir Aldona Clemmer; 65 dol. — Minutemen Travel; 50 dol. — Julius ir Aleksandra Maldučiai; po 30 dol. — Jonas ir Giedrė Stankūnai, Vytas ir Lilė Milukai; po 25 dol. — Sigitas ir Guoda Bobeliai, Dantonas ir Mirga Šulaičiai, Algis ir Vida Jankauskai; 20 dol. — Tautodailės Instituto New Yorko skyrius. LB New Yorko apygarda aukotojams nuoširdžiai dėkoja.

Alfonsas Samušis *Kario* žurnalo administratorius, pedagogas bei daugelio organizacijų uolus judintojas, skaitys paskaitą sausio 20, sekmadienį, 3 val. popiet Kultūros Židinyje, kai ten bus minima Klaipėdos krašto atvadavimo 68 metų sukaktis.

A. J. Radzevich iš Amsterdam, N.Y., atnaujino prenumeratą, palinkėjo geros ateities *Darbininkui* ir jo sukaktuvių proga pridėjo 75 dol. auką. Nuoširdi padėka už linkėjimus ir auką.

Iš Metropolitan operos rūmų sausio 12, šį šeštadienį, 1 val. popiet New Yorko laiku per radiją bus transliuojama Giuseppe Verdi opera *Rigoletto*. Pagrindiniai solistai: Hei-Kyung Hong, Wendy White, Juan Pons, Stephen Dupont. Diriguoja Guido Ajmone-Marsan. Ateinantį šeštadienį bus transliuojama Mussorgsky opera *Boris Godunov*.

KASA PADEDA SAVIESIEMS

Kredito unijų, arba kooperatyvų obalsis yra "žmonės padeda žmonėms". Pavartę spaudą jau žinome, kad visos lietuviškos kredito unijos, ypač ilgamečiai kooperatyvai Kanadoje, yra savo žmonėms — lietuviams paaukoję šimtus tūkstančių dolerių. New Yorke įkurta kredito unija KASA irgi nei kiek neatsiliko nuo Kanados lietuvių kooperatyvų, tik per pirmąjį veiklos dešimtmetį lietuviškai veiklai paskirdama su viršum $200,000 dolerių.

Ši narių potencialo ir kultūrinės veiklos ugdymo duoklė yra kredito unijų moralinis pasižadėjimas ir pareiga. Jose taupydami nariai pasiekia dvigubą tikslą — stiprina savo finansinį pajėgumą ir kartu remia lietuvybės išlaikymą. Be lietuviškų kradito unijų negrįžtamai išsiblaškytų lietuvių finansinis solidarumas ir sumenkėtų pagalba kultūrinei bei visuomeninei veiklai.

1990-tieji metai buvo sunkūs visom finansinėm institucijom. Nebuvo jie lengvi ir KASAI. Tačiau, nežiūrint praeityje padarytų klaidų žalos, KASA vistiek sugebėjo savo nariams išmokėti dividendus ir per visus savo skyrius 1990 metais sukaupė su viršum $30,000 paramą lietuviškai kultūrinei veiklai.

New Yorko ir apylinkės lietuvių informacijai pranešame, kad pernai KASA Kultūros Židinį parėmė $1,407 suma, o per pirmą dešimtmetį Židiniui paaukojo su viršum $12,000. Tikimės, kad tiek KASA, tiek Židinys ir visos kitos gera valia ir sąžiningumu vedamos lietuvių institucijos ir toliau sėkmingai gyvuos lietuvių ir Lietuvos labui.

KASOS Vadovybė

Savo auka parėmk lietuvišką spaudą

Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimas rengiamas sausio 20 Kultūros Židinyje. Paskaitą skaityti pakviestas *Kario* administratorius Alfonsas Samušis. Bus ir meninė dalis. Rengia N.Y. Šaulių kuopa.

TOBULINSIS ONKOLOGIJOJE

Ursula Anne Matulonis, MD, priimta moksline bendradarbe medicinos onkologijos srityje Dana-Farber Cancer Institute ir gavo paskyrimą tobulintis medicinoje Brigham and Women's Hospital ir Harvardo Universiteto Medical School, Boston, MA. Jos darbas susidės iš dviejų dalių. Ji tobulinsis klinikinėje medicinoje ir tyrimų programoje.

Dr. Matulonis neseniai atliko interno ir rezidento stažą Pittsburgho universiteto Presbyterian Hospital vidaus ligų srityje. Ji yra baigusi šešerių metų BS-MD programą Troy, NY, Rensselaer Polytechnic Institute ir Albany Medical College. 1981 m. ji baigė aukštesniąją mokyklą Manhasset, N.Y, kur gyvena jos tėvai Stella ir Vytautas Matulioniai.

Dr. Ursula Matulonis

NEW YORKO LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA

KVIEČIA Į PASKAITĄ

Latvia's Reawakening and Prospects for Independence

(Latvijos pabudimas ir nepriklausomybės perspektyvos)

sausio 13 d., sekmadienį, 3 val. popiet
Kultūros Židinio mažojoje salėje

Prelegentas — INTS RUPNERS, latvis aktyvistas

KLAIPĖDOS KRAŠTO
68 METŲ ATVADAVIMO SUKAKTIES
MINĖJIMAS
įvyks sausio 20, sekmadienį, 3 val. popiet
Kultūros Židinio mažojoj salėj
341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

PROGRAMOJE

Atidarymas — KĘSTUTIS MIKLAS, NY šaulių kp. pirm.
Invokacija — Tėv. LEONARDAS ANDRIEKUS, OFM
1923 manifestas — VIDA JANKAUSKIENĖ
Įžanginis žodis — ANICETAS SIMUTIS
Lietuvos Generalinis Konsulas
Paskaita — ALFONSAS SAMUŠIS
Kario administratorius
Meninė dalis
Programos vadovė — šaulė VIDA JANKAUSKIENĖ
Po programos — pabendravimas prie kavutės
Įeinant aukojama
Minėjimą rengia ir visus atsilankyti kviečia:
LŠST NEW YORKO ŠAULIŲ KUOPA
LKVS RAMOVĖS NEW YORKO SKYRIUS
DLK BIRUTĖS D-JOS NEW YORKO SKYRIUS
MAŽ. LIETUVOS REZISTENCIJOS SĄJŪDIS
MAŽOSIOS LIETUVOS BIČIULIŲ DRAUGIJA

NEW YORKO LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA

KVIEČIA VISUS NEW YORKO APYLINKĖS
18 - 35 M AMŽIAUS JAUNUOLIUS Į

Pasitarimą

apie artėjantį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą Pietų Amerikoje.

Pokalbiai vyks sausio 23, trečiadienį, 7 val. vak. Kultūros Židinyje